

7/2022

report

SEDMIČKA V NĚMECKU ZABODOVALA

**ALIANČNÍ CVIČENÍ SE ZAPOJENÍM 7. MECHANIZOVANÉ
BRIGÁDY VČETNĚ ZÁLOH**

strana 10

Resort obrany je moje srdeční záležitost, říká první náměstek ministryně obrany František Šulc
strana 4

Cvičení Slovenský štít svými scénáři reflektovalo situaci odehrávající se na Ukrajině
strana 22

Náměšťská čtyřriadvacítka v kamufláži Alien Tiger budí stále pozornost
strana 30

Režisér a producent Petr Ják o životním projektu i vztahu k armádě
strana 32

NA HRDINY NEZAPOMENEME

Seskok armádních parašutistů, panychida, pietní vzpomínka s kladením věnců nebo celodenní program na pražském Karlově náměstí. Veřejnost i ústavní činitelé si tak připomněli hrdinství parašutistů, kteří před 80 lety položili život v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze 2. Ministerstva obrany České a Slovenské republiky reprezentovali Jana Černochová a Jaroslav Nad'.

Celodenní program věnovaný operaci Anthropoid byl od pátku 17. června do soboty 18. června připraven na pražském Karlově náměstí. Byl zde k vidění dobový vojenský tábor s prezentací výcviku a vybavení čs. parašutistů a čs. pozemních jednotek ve Spojeném království. Nechyběly ani komentované ukázky parašutistického výcviku nebo dobová vojenská technika. První den byl vyhrazen školám, pro které byly připraveny přednášky a soutěže branné výchovy. Večer pak zájemci mohli zhlédnout v improvizovaném letním kině film Atentát režiséra Jiřího Sequense z roku 1964, který zachytil závěrečný boj parašutistů v chrámu v Resslově ulici.

Druhý vzpomínkový den, který společně připravilo Ministerstvo obrany, Praha 2 a Československá obec legionářská, zahájili hned v 9 hodin ráno unikátním seskokem armádní výsadkáři. Trojice s českou, slovenskou a britskou vlajkou seskočila do Zítkových sadů. Symbolicky tak připomněli odvahu a hrdinství československých výsadkářů, kteří provedli 27. května 1942 atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha a o necelý měsíc později zahynuli v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje.

Ve Václavské ulici, na místě, kde byla před 80 lety položena mrtvá těla hrdinů, na uctění jejich památky zapálila ministryně obrany Jana Černochová svíčku. Uvnitř chrámu následovala tradiční bohoslužba za duše padlých vojáků, umučených členů protinacistického odboje i za všechny oběti heydrichiády. Poté následoval pietní akt s kladením věnců.

„Pomsta nacistů za jejich hrdinný čin byla krutá, zaplatili za něj svým životem nejen oni, ale i všichni ti, kdo jim pomáhali. Jejich oběť byla velická, a proto na ně nikdy nesmíme zapomenout a jejich hrdinství si budeme navždy připomínat,“ zdůraznila ministryně obrany Jana Černochová.

Text: redakce AR a army.cz, foto: Jan Schejbal

OBSAH

Resort obrany je moje srdeční záležitost, říká první náměstek ministryně obrany František Šulc 4

Sedmička zabodovala v Německu 10
Alianční cvičení se zapojením 7. mechanizované brigády včetně záloh

Čeští vojáci nacvičovali boj v Alpách 14

Švédská armáda 16
Alianci posílí Švédsko a jeho silná a dobře vybavená armáda

Studená voda a tma 18
Vojenské plavání prověří nejen odolnost fyzickou, ale i tu psychickou

Největším trhákem byl tank T-72M4 CZ 20

Pro dobrou věc 21

Slovenský štít 22
Cvičení svými scénáři reflektovalo situaci odehrávající se na Ukrajině

Sto let VTÚ 25
Státní podnik s historií, ale i budoucností

Kryli záda elitním výsadkářům 26

Druhé ocenění pro Aliena 30
Náměstská čtyřladvacítka v kamufláži Alien Tiger bude stále pozornost

Za vše ve svém životě vděčím sportu 32

Alcy nad Triglavem 38
Do cvičení Adriatic Strike se poprvé zapojily i letadlové lodě

Nikdy se nevzdáme! 40
Národní muzeum otevřelo výstavu věnovanou jedné z nejdůležitějších událostí českých dějin 20. století

Anthropoid – od plánů k činům 43
Bylo několik málo minut po půl jedenácté, 27. května 1942...

PŘÍLOHA **dukla**sport

Odložilův memoriál: Vadlech poslal oštěp za 85 metrů, hlavní závod na 1 500 metrů vyhrál Etiopan 48

Hrdinka z Troji. Fišerová při Světovém poháru bavila na kajaku i kanoi 50

Paráda v desetiboji. Kopecský má domácí titul i limit pro mistrovství Evropy! 51

Army den: Dukla byla vidět, ministryně veslovala na trenažéru 52

V Dukle přes čtyřicet let. Odvarkova úspěšná mise končí... 54

 ROZHOVOR

RESORT OBRANY JE MOJE SRDEČNÍ ZÁLEŽITOST, ŘÍKÁ FRANTIŠEK ŠULC

Novinář prestižních médií, zakladatel internetového portálu On War / On Peace, válečný zpravodaj a nositel Ceny Ferdinanda Peroutky. Od ledna letošního roku působí jako první politický náměstek ministryně obrany Jany Černochové. František Šulc ovšem nepřišel do resortu obrany jako žádný nováček, zdejší prostředí dokonale zná, neboť mezi lety 2010 až 2014 už zde působil. Zajímalo nás, jak vidí současné Ministerstvo obrany, jaké jsou jeho priority, ale i to, zda se mu trochu nestýská po žurnalistice, tedy životní kapitole, kterou, jak on sám říká, považuje definitivně za uzavřenou.

Pane náměstku, co přesně spadá do vaší gesce? Můžete přiblížit vaše hlavní priority a v čem se liší práce politického náměstka od klasického?

Mé účinkování v pozici náměstka člena vlády, kterého si paní ministryně Jana Černochová přivedla ještě společně s Danielem Blažkovcem, je pochopitelně spojeno s jejím působením. Ostatní náměstci spadají pod zákon o státní službě. Co se týče priorit, ty jsou jasné dané. Jsme tady od toho, abychom prosazovali úkoly, které si ministryně vytyčila a jež představila ve svém Desateru pro obranu. Zároveň ji zastupujeme, když je například v zahraničí nebo má jiné povinnosti, a pokud se nemůže zúčastnit jednání vlády, zastupujeme ji i tam.

V neposlední řadě máme, jako političtí náměstci, s kolegou Blažkovcem určité zmocnění k daným částem resortu. U mě to znamená, že se více zaměřuji na plánování a ekonomiku ministerstva, majetek a státní podniky a další. Sekce samozřejmě vedou jednotliví úředníci náměstci a já s nimi spolupracuji. Má role je převážně koordinační, kdy se snažím, aby ministerstvo a jeho jednotlivé části spíše spolu kooperovaly, než si jen dopisovaly, že spolu nesouhlasí. Jako političtí náměstci hledáme optimální řešení napříč sekcemi, abychom podpořili priority paní ministryně.

Na Ministerstvo obrany jste se vrátil po osmi letech. Můžete říci, co vás po vašem návratu nejvíce překvapilo a jak moc se za osm let práce v resortu změnila?

Jednoduše se váš dotaz nedá paušalizovat. Změn se zde událo relativně dost, ale na druhou stranu spousta věcí tady zůstala naprosto stejná včetně úředníků. Lidi za oněch osm let akorát zestárlí, jak je na chodbách či při jednání pravidelně potkávám. Samozřejmě že se střetávám i s novými a mladými tvářemi, ale stále se mi zdá, že jsou v menšině. A právě stárnutí personálu v resortu je obecně trochu problém, protože i kvůli služebnímu zákonu, který nepokládám za šťastný, se noví zaměstnanci do státní služby příliš nehrnou. A vyšší věk se projevuje na postech v klíčových oblastech, jakými jsou například akvizice. To je pro nás velký problém. Nejedná se o to, že by starší zaměstnanci byli méně výkonní. Znepokojujícím faktorem je skutečnost, že se neodvratitelně blíží doba, kdy odejdou do důchodu a není za ně adekvátní náhrada. Prostě za zkušené matadory nemáme mladou krev, která by se mohla zaučit, než jejich starší kolegové odejdou. Onen koloběh generační výměny je poměrně komplikovaný.

Jsou ale věci, které jsme zde za mého prvního pobytu udělali, a současný resort z nich nyní čerpá. Jedná se například o Bílou knihu, na níž jsme před více než deseti lety spolupracovali. A na tomto základě se například změnila branná legislativa obecně. Poté se ji po letech podařilo prosadit, a to hodně díky snaze poslanců, mezi nimiž byla tehdy i současná ministryně obrany Jana Černochová. Po mém návratu na ministerstvo mohu říci, že za

Jako válečný zpravodaj v Iráku (2003)

dobu od mé první mise se zde udály věci, které přinesly zlepšení. Ale samozřejmě, život se vyvíjí, a proto dnes zase potřebujeme udělat další změny v legislativě, což je náš prioritní a současný úkol.

Můžete konkrétně charakterizovat některou oblast, která v resortu zůstala i po osmi letech naprosto stejná?

Bohužel se jedná o zdlouhavost některých procesů, což vůbec není šťastné. Už tenkrát trvaly velmi dlouho a v zásadě se v této oblasti vůbec nic nezlepšilo. Rigidita, neflexibilita a neochota se některými věcmi zabývat je pro organizaci smrtelná a bohužel, na ministerstvu jsem ji v řadě případů zaregistroval. Zmíním třeba problematiku předakviziční, analytické fáze, která je celá ta léta v poměrně bídném stavu, až na čestné výjimky. Jedná se o velký problém, protože když se udělá špatně předakviziční fáze, jejíž součástí je část

koncepční a analytická, tak akvizice nemůže skončit dobře. A pak se vše táhne. Druhou věcí, která tady vždy existovala, je určité soupeření, rivalita mezi jednotlivými částmi resortu, respektive sekcemi. Místo toho, aby se našlo nějaké jednoduché řešení nebo se něco konkrétně domluvilo, tak se volí formální dohadování pomocí dopisů. Což jsou negativní věci, které v podstatě zůstaly stejné i po mém druhém příchodu. Vždy ale záleží na vedení, jak je schopné motivovat a tlačit lidi k tomu, aby víc vzájemně spolupracovali, než se hašteřili, a uvnitř jednoho ministerstva si tak nekonkurovali.

Určitě se ale kvůli válce na Ukrajině muselo po vašem odchodu z roku 2014 změnit vnímání veřejnosti ohledně významu obrany či bezpečnosti země...

Ano, máte naprostou pravdu. Jak politická část, tak veřejnost většinou konečně

Na zpravodajské válečné misi v Afghánistánu (2008)

prožřela, což se umocnilo ještě napadením Ukrajiny Ruskou federací v roce 2014 a letos. Téměř všem došlo, že s Ruskem se nedá nic vyjednat. Zatímco někteří měli v této otázce jasno od roku 2008, kdy kvůli ruské agresi vypukla válka v Jižní Osetii a Rusko napadlo Gruzii, tak jiní i po anexi Krymu v roce 2014 doufali, že Rusko může být i nadále partnerem pro dialog. Nyní ohledně Ruska už málokdo váhá. Spíše si myslím, že snad úplně všichni vědí, jaké nebezpečí představuje.

Když jsem na ministerstvo přicházel před dvádnácti lety na první misi, tak kvůli tehdejší ekonomické krizi převládal všeobecný názor, že se právě na obraně má nejvíce škrtnat. Tenkrát měl resort pověst, že se zde krade a armádě se kupují zbytečné drahé hračky, které stejně nikdy nebudeme potřebovat. Když není poptávka, pak se vždy škrtá snadno, protože obrana odjakživa soupeří s ostatními o stejný měšec. A ten, kdo dokáže lépe argumentovat svoji potřebu, tak má šanci nějaké peníze dostat nebo si přilepšit.

hranic svědky žádného konfliktu. Nyní mají kvůli válce na Ukrajině investice do armády mnohem vyšší podporu a pochopení ze strany lidí, než tomu bylo kdysi. Ale přesto musíme stále dobře argumentovat a vysvětlovat, proč ty peníze potřebujeme a že je vynakládáme naprosto smysluplně. Je zapotřebí rovněž zdůrazňovat, že investice do armády jsou ve prospěch všech.

Kdybyste měl vyjmenovat tři věci, které nejvíce armádu v současnosti trápí, jaké by to byly?

Občas s nadsázkou říkám, že Armáda České republiky má ode všeho kousek. Nemůžeme se bavit jen o nedokončené modernizaci. Nesmíme zapomenout i na nedokončenou výstavbu, kdy vlastně kvůli finanční nejistotě se špatně plánuje. Dochází často ke změnám a pořizují se jen kousky něčeho, které nahrazují jen určité části, což je strašně málo. Všichni si uvědomujeme, že by všeho mělo být více. Jako příklad uvedu, že když už se rozhodneme

se bavíme i o milionech korun za jeden kus. A pokud nevypukne nějaká válka a vy doufáte, že ne, tak munici příliš nevyužijete. Ale náklady na skladování vám zůstávají. Proto ve chvíli, kdy nejsou peníze, je tendence nepořizovat tolik skladových zásob. Přitom se nemusí jednat jen o munici, ale třeba i o náhradní díly. Důsledkem je, že ve chvíli, kdy něco potřebujete opravit, zjistíte, že nemáte k dispozici náhradní díly a půl roku čekáte na kabel. Jako třetí problém vidím takový přílišný optimismus, na který upozorňuje i paní ministryně. Historicky víte, že složitější systém nevysoutěžíte dřív než za čtyři či pět let. A přesto se do plánů a do rozpočtu dají peníze s tím, že je budete utrácet do dvou let. Tedy že za tuto dobu projekt získáte a vše potřebné vyřídíte. Ale zjevně se tak nestane. Potom vám nezbyde nic jiného, než že přehazujete peníze v rozpočtu nahoru, dolů, z akce na akci, a tím si vlastně plánování sami likvidujeme. Dobrovolně se připravujeme o řád, který je u financování nutný, respektive u vydávání peněz. Takže my přesně víme, kdo a kdy má co přesně udělat, ale nikdo tyto procesy nedodrжуje. Už během mého prvního působení tady mě fascinovalo, kolik lidí stráví spoustu času nad vytvářením ročního plánu a jak se následně pak mění. Klidně bych si tipnul, že se jedná o úpravy z více než padesáti procent. Pokud se ovšem dostanu na takové číslo, potom statisticky už nemá cenu takový plán dělat.

Na květnovém fóru s americkými zbrojními giganty v Praze jste uvedl, že česká armáda se chce zbavit zastaralé techniky ještě z dob sovětské éry. Je možné už říci, zda rokování s partnery v této oblasti přineslo konkrétní výsledky?

Jasným výsledkem je dar od Němců, kteří nám věnovali patnáct tanků Leopard 2A4, které přispějí k modernizaci tankového vojska. Rozhodně to ale není o darech. Klíčové pro nás je, abychom si plnili své domácí úkoly, než něco nakoupíme. Opravdu to není tak, že se jen tak rozhodnu a koupím tank. Navíc zmínované výměny nejsou vůbec jednoduchou záležitostí.

Samozřejmě je snaha, aby se doplnily helikoptéry, neboť jich máme skutečně málo. Máme ruské vrtulníky Mi-171 transportní. Věříme, že z USA získáme nějaké bitevní vrtulníky navíc, což by nám velmi pomohlo. Problémem ovšem je, že kapacitně ruské vrtulníky Mi-171 těžko nahradíte, protože americké háčko je menší. A my musíme řešit, jak kapacitu velkých vrtulníků nahradíme, a to není jednoduché. Možností je sice více, ale všechny stojí nějaké peníze. I přesto, že vláda deklarovala nárůst prostředků a snažíme se fungovat efektivně, tak navýšení peněz nebude stačit.

To je první věc, druhý bod se týká připravenosti akcí. Přestože resort od roku 2015 sliboval na obranu dvě procenta DPH, tak stále pracoval při plánování s číslem 1,6 procenta. I tak se nárůst finančních prostředků dá absorbovat, ale vše je mnohem komplikovanější, neboť menší a některé větší akce nemáte připravené

Ted i mezinárodní situace, z níž nemám radost, neboť z války v našem sousedství a z rozpínacího agresora neplyne nic dobrého, zapříčinila, že se stále častěji hovoří o tom, že je nutné vydávat na svoji obranu dvě procenta z HDP a vše uzákonit. Když paní ministryně, tehdy jako poslankyně, dvě volební období na tuto nutnost upozorňovala, mnozí její snahu bagatelizovali. A teď, když tak činí už ve svém třetím poslaneckém období, odezvy jsou už jiné. Hodně se za posledních dvanáct let změnil obraz armády i obrany v očích české populace. Sice v průzkumech vždy vycházelo, že armáda se u veřejnosti těší vysoké důvěře a podpoře, ale ve chvíli, kdy zjišťujete, co konkrétně jsou lidé schopni pro obranu své země obětovat či osobně bojovat za vlast, tak ochota letit rapidně dolů. A to bylo přesně i z hlediska financí, když jsme nebyli v blízkosti našich

pro nákup vrtulníku systému H-1, pak všichni víme, že pořízení čtyř bitevních vrtulníků je absolutně nedostatečné. Ale protože nebylo více peněz, pak se přijme i takový počet s tím, že se někdy další stroje dokoupí. A takových případů je velké množství.

Podívejte se třeba na pandury, které se zaváděly po roce 2010, pokud se nepletu, a vlastně teprve před rokem, před dvěma lety, se postupně přebíraly velitelsko-štábní, spojovací typy těchto vozidel. Takže máte techniku, která je v polovině životního cyklu, a vy k ní teprve dokupujete další. Jedná se o problém, který armádu velmi trápí.

Další věcí, která ji sužuje, je logistika ve smyslu skladových zásob, které jsou z hlediska efektivního nakládání vysoce nevýhodné. Představte si, že nakoupíte neuvěřitelné množství munice. Pokud je to chytrá munice, pak

a nejsou hotové všechny dokumenty. Do seznamu jsme tak nedávali žádné akce, které by se dělaly od začátku, protože bychom to nestihli. Vždyť délka samotné akvizice v resortu se průměrně pohybuje kolem pěti set dní.

V tomto kontextu bych rád zmínil, že kabinet Petra Fialy chce výdaje na obranu zvýšit od roku 2025 a krok prosadit v legislativním zakotvení. Je tedy podle vás skutečně reálné, aby země už za tři roky odváděla na obranu dvě procenta HDP?

Vyřčený politický závazek ohledně dvou procent je strašně důležitý. Nejedná se jen o číslo dvou procent, ale primární je vůle uvedená procenta na obranu skutečně vydávat. Jakým způsobem zmíněné plány může ohrozit třeba energetická krize, nechci opravdu spekulovat, protože věřím tomu, že onen závazek, který byl opakovaně vyjádřený a je ve vládních dokumentech a pracujeme na jeho uskutečnění, je realitou.

Jestliže teď hospodaříme s rozpočtem 90 miliard korun plus, tak příští rok by podle střednědobých výdajových rámců měla částka činit 110 miliard, následně 130 miliard a v roce 2025 by se částka měla vyšplhat až na 150 miliard korun plus. Ono plus vyjadřuje nejasnost, o kolik čísla zvýší inflace. Pokud bychom chtěli celý proces zrychlit a dvě procenta odvádět už v roce 2024, o čemž hovořil premiér Petr Fiala 21. května po setkání s prezidentem Milošem Zemanem, nárůst by během dvou let vyletěl na 60 miliard plus. Rozpočet na obranu by za

dva roky raketově vzrostl o dvě třetiny, což je obrovská částka. Není problém, aby armáda uvedenou částku nebyla schopna absorbovat, ale abychom plánované nárůsty byli schopni smysluplně naplnit.

Co by nám v této situaci mohlo pomoci, je investiční fond pro obranu, který by měl být představen a snad i schválen jako zvláštní zákon. Měl by mít ten efekt, že stát s uvedenými prostředky bude moci nakládat, dokud my budeme mít přidělené prostředky, takže budeme moci zahájit předakviziční a akviziční proces dle zákona. Ale čerpat budeme až v okamžiku, kdy skutečně dojde k uzavření kontraktu. To znamená, že peníze nikde nebudou ležet ladem a stát s nimi bude moci nakládat. Nicméně my budeme mít garantované, že je dostaneme. Takový zákon by měl pomoci, aby se neopakoval třeba projekt MADR. Pokud ho děláte v několika letech, pak zjistíte, že jste ho měl ve třech až čtyřech rozpočtech. A ani jeden rok se z něj nevyčerpalo nic, takže jste částky jen různě přehazoval. Právě investiční fond pro obranu by měl umožnit, že vyšší částky na strategické projekty budou jasně definované a schválené vládou. Pak by se prostředky skutečně začaly vynakládat až v okamžiku, kdy budou zapotřebí a nebudou přímou součástí rozpočtu. Odbourá se tak tlak, že každý rok musíte za každou cenu částky utratit.

Pojďme ale k armádě. Nejenom odbornou, ale i laickou veřejností rezonuje jmenování brigádního

generála Karla Řehky, který se 1. července ujal funkce náčelníka GŠ AČR. Jak tuto volbu vnímáte vy?

Nezastírám, že jeho jmenování je pro mnohé velkým překvapením. Nicméně jsem naprosto přesvědčen, že Karel Řehka je pro vedení české armády dobře připraven. Zná ho dlouhá léta a vím, o čem mluvím. Má bohaté zkušenosti, které se netýkají jen speciálních operací, byl zástupcem velitele Mnohonárodní divize severovýchod v polském Elblagu, téměř z ničeho vybudoval NÚKIB (Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost), což nebyl lehký úkol. A armádu zná a těší se zde podle mého názoru i respektu. Myslím si, že Karel Řehka je dobrou volbou.

Armádní generál Aleš Opatá po čtyřech letech naopak velící post české armády opouští. Jak byste zhodnotil ze svého pohledu jeho působení?

S panem generálem Opatou se znám opravdu hodně dlouho. Vždy jsem na něm obdivoval a respektoval jeho buldočí povahu a zároveň jeho odbornost. Zaujal mě už jako novináře, kdy jsem s ním dělal rozhovory. Žádné téma ho nikdy nezaskočilo. Při mé první misi na Ministerstvu obrany jsme se pochopitelně často potkávali a vedli debaty ohledně Bílé knihy o obraně i o různých změnách. Když se stal náčelníkem Generálního štábu, tak jsem ho ve funkci velmi podporoval. Myslím si, že odvedl velký kus práce nejen v české armádě, ale i v resortu obrany. Jeho stopa tu bude

Se spojenci v Iráku (2003)

Na pracovní cestě s ministryní obrany ČR Janou Černochovou

vždy znát a co víc, určitě se na ni bude dobře navazovat.

Zmínil jste, že kvůli válce na Ukrajině stoupl kredit naší armády v očích veřejnosti. V Ralsku se ale proti resortu zvedla vlna odporu, proti jsou i starostové z okolí. Armáda ČR zde totiž chce získat zpět Letiště Hradčany. Jak těžké bude najít v této věci kompromis a už jste jako resort rokovali se starosty z regionu Ralska?

Než se informace o našem záměru získat letiště v Ralsku objevila v tisku, tak proběhlo jednání s hejtnanem Libereckého kraje Martinem Půtou. Na rokovaní jsme vystoupili s tím, že náš plán by kraji i pomohl, protože kraj sice letiště získal, ale dodneška pro něj nenašel smysluplné využití, které by ještě k tomu bylo výdělečné. Za resort jsme chtěli nabídnout, že bychom letiště odkoupili. Návrh jsme přednesli i po debatě s tehdejšími náčelníkem Generálního štábu Alešem Opatou, který říkal, že by letiště dávalo smysl pro výsadkový výcvik, jenž tam v minulosti probíhal. Při jednání jsme zdůrazňovali, že pokud bude kraj ochoten, pak bychom si letiště vzali zpátky. A na zmiňovaném rokovaní kraj neřekl ne.

Jenže pak kolem letiště v Ralsku vypukla úplně nesmyslná hysterie, která byla záměrně přizívovaná. Se starosty z regionu Ralska jsme se několikrát sešli a vše probírali. Naše pozice je taková, že si letiště klidně vezmeme.

Předpokládáme, že by tam neprobíhalo nic jiného, než k čemu letiště už dříve sloužilo, to znamená, uskutečňoval by se zde několikrát do roka výsadkový výcvik. Žádná jiná zátěž v podobě natrvalo umístěných letadel by v Ralsku nebyla. Ani s žádnou leteckou základnou tam nepočítáme. Pokud někdo něco takové tvrdí, pak říká naprosté nesmysly. Na rovinu říkám, že jsme nikdy neměli s letištěm jiné plány, než že by na Letišti Hradčany probíhal výcvik armády. Naše snaha je tedy naprosto jednoduchá. Proto některým reakcím z oblasti Ralska nerozumím.

Na závěr si vám dovoluji položit osobní otázku. Nestýská se vám po žurnalistice? Vždyť v roce 2003 jste získal Cenu Ferdinanda Peroutky za reportáže z války v Iráku, o devět let později jste obdržel Novinářskou cenu za otištěnou reportáž v magazínu Reportér o českých vojácích v Afghánistánu. Společně s Michalem Kubalou a Barborou Šámalovou jste mimo jiné autorem knihy Válka o Irák: očima tří českých reportérů. Navíc v Iráku jste se stal jediným českým „embedem“, jak se novináři akreditovaní přímo u koaličních vojenských jednotek nazývali.

Bylo by divné, kdyby mě někdy, jak se lidově říká, nesvrběly prsty. Zvláště, když vidím válku na Ukrajině, tak bych tam jako novinář hned

kvůli zpravodajství vyrazil. Je ale zapotřebí si uvědomit, že člověk se nějakým způsobem vyvíjí a v roce 2010, kdy jsem s žurnalistikou skončil a přešel na Ministerstvo obrany, tedy na druhý břeh, tak jsem si už tehdy řekl, že není návratu zpět. A vlastně článek z Afghánistánu v magazínu Reportér, který jsme dělali společně s fotografem Danielem Hlaváčem, tehdy vojákem ze 4. brigády, dnes působícím ve 43. výsadkovém pluku, za nějž jsme dostali zmiňovanou cenu, jsem bral jako výraznou tečku za novinářskou kariérou.

Neříkám, že nikdy nebudu mít tendenci něco napsat, ale působit jako novinář už určitě nebudu. Upřímně mohu říci, že se mně po denní žurnalistice nestýská, nechybí mi. Navíc tematice obraně a bezpečnosti, která mě vždy zajímala, můžete v novinách věnovat jen poměrně malou část času. Proto jsem musel psát i o tématech, která pro mě tak poutavá nebyla. Tím nechci říkat, že jsem je odflákl, ale netěšily mě. S o to větší radostí jsem pak vojenská témata publikoval hlavně na svém blogu. A tak jsem se vlastně s novinařinou loučil už delší čas. Myslím, že se jedná o jednu životní etapu, která z mé strany definitivně skončila. Žádný novinářský žal skutečně nepociťuji, protože resort obrany a vše, co se týká obrany naší země, je moje srdeční záležitost.

Text: Petr Třešňák,

foto: Jan Schejbal a archiv Františka Šulce

Alianční cvičení se zapojením 7. mechanizované brigády včetně záloh

SEDMIČKA V NĚMECKU ZABODOVALA

V německém výcvikovém prostoru Hohenfels skončilo letošní největší mezinárodní cvičení Combined Resolve XVII. Toho se pravidelně již téměř deset let v JMRC (Joint Multinational Readiness Center) účastní armády aliančních zemí NATO a dalších partnerů. A v tomto roce, od 19. května do 13. června, to bylo více než 5 600 vojáků z 12 zemí, kteří opět prokázali své schopnosti plánování a vedení společné pozemní operace v mnohonárodnostních úkolových uskupeníh na stupních divize, brigád a praporů.

Pro naše vojáky mělo toto cvičení svá zajímavá specifika. Souběžně zde cvičila naše dvě velká úkolová uskupení, založená na vojácích ze 7. mechanizované brigády a jejích podřízených praporů. Tato uskupení plnila ale dva zcela samostatné úkoly, nezávisle na sobě. To první, 7. brigádní úkolové uskupení postavené na bázi 7. mechanizované brigády z Hranic, na tomto cvičení (téměř tři sta vojáků) spadalo pod velení 18. mechanizované divize z Polska, která byla mimo naše vojáky posílena o další jednotky koaličních a partnerských zemí USA, Belgie, Bosny a Hercegoviny, Estonska, Řecka, Itálie, Kosova, Litvy, Moldávie a Makedonie.

Součást počítačové simulace

Co je hlavně zajímavé, 7. brigádní úkolové uskupení necvičilo „v poli“, ale bylo součástí rozsáhlé počítačem řízené simulace, ve které si jednotky procvičovaly systém velení a řízení, a to od prvního povelu až po vyhodnocení

výsledku celé své společné práce. A to vše nejen na své vlastní úrovni, ale právě a především směrem k ostatním jednotkám Aliance. Velmi zjednodušeně – na hlavním místě velení naši vojáci vše reálně plánovali, zpracovávali zpravodajské informace, hledali nejlepší varianty, obrany, postupy útoku, vydávali a plnili rozkazy za použití všech prostředků stejně jako v reálném boji. I na obrazovkách

monitorů jejich jednotky postupovaly a střetávaly se s nepřítelem, vítězily, měly ztráty, žádaly o podporu či odsun zraněných.

Efektivní řešení neočekávaných situací a přítomnost záloh

Velitel 7. mechanizované brigády brigádní generál Petr Svoboda činnost svých lidí popsal takto: „Tady šlo o boj virtuální, postavený na počítačem řízené simulaci – strategické hře, která umí vytvářet neočekávané situace, klást překážky, a ty pak musely pracovní skupiny našich bojařů, logistů, zpravodajců, dělostřelců, ženistů a mnoha dalších na hlavním místě velení společně co neefektivněji vyřešit – samozřejmě v přímé spolupráci s nadřízenou divizí.“

Druhá skupina, téměř čtyřstovka našich vojáků ze 72. praporečního úkolového uskupení, které je postavené na bázi 72. mechanizovaného

praporu z Přáslavic, pak cvičila naopak naživo na skutečném cvičišti ve vojenském prostoru Hohenfels. A stejně jako první skupina cvičících i vojáci ze 72. mpr měli své zahraniční partnery, protože jejich velením byla pověřena 1. obrněná brigáda (USA). Aby byla jejich bojová příprava co nejvíce realistická, byli všichni cvičící vojáci zapojeni do systému MILES (Multiple Integrated Laser Engagement System), tedy jak oni, tak jejich ruční zbraně, vozidla BVP-2, pásové samohybné minomety PRAM či nákladní Tatry 810. Zbraně střílí cvičnou municí a systém MILES zprostředkovává přehledy o zasažení mezi bojujícími stranami. Tak si vojáci nejlépe vyzkouší své dovednosti a velitelé získají potřebnou zpětnou vazbu a podnět k dalšímu zlepšování. Vojáci se tak musí po bojišti pohybovat stejně jako v reálné situaci, využívat terén a krýt se.

Zajímavostí je pak i zapojení záloh, kdy se v rámci 72. mechanizovaného praporu cvičení účastnili také vojáci AZ z tohoto praporu zařazení ve štábu praporu. Počet byl omezený na šest záložáků, ale celkový přínos pro

jejich výcvik byl velký. Prakticky se tak zúročila roční příprava, kterou pro ně štáb 72. mpr organizoval. Vojáci v AZ působili ve skupině zpravodajské, operační, logistické a plánovací. Plnili štábní úkoly v jednotlivých směnách stejně jako vojáci z povolání a samozřejmě, také v angličtině.

Závěrečné shrnutí generála Svobody

Na závěr velitel 7. mechanizované brigády generál Svoboda dodal: „Ačkoli úkoly obou skupin byly rozdílné, hlavní věc celého cvičení měly společnou. Klíčové oblasti, na které je cvičení zaměřeno, jsou interoperabilita, spolupráce, vzájemná komunikace a sdílení informací z bojiště mezi jednotlivými stupni velení a národy. Propojit vlastní systémy komunikace do fungující společné struktury, jednotně komunikovat v angličtině, to je pro alianční vojáky dnes stejně nutné jako umět dobře střílet.“

Text: kpt. Karel Hausmajer a Michal Voska,

foto: Karel Hausmajer

ČEŠTÍ VOJÁCI NACVIČOVALI BOJ V ALPÁCH

Taktika, přežití, přesuny v horském terénu a vojenské lezení. To vše v nadmořské výšce okolo 2 500 metrů v rakouských Alpách na mezinárodním cvičení pro boj v horách EMT 22 (European Mountain Thunder 2022), které se uskutečnilo letos v květnu. Mezi účastníky z Rakouska, Španělska a Černé Hory nechyběli ani příslušníci české armády, kterou reprezentovali vojáci ze 43. vúsadkového pluku z Chrudimi a ze 102. průzkumného praporu z Prostějova.

Mezinárodní cvičení v rakouském vojenském výcvikovém centru Lizum-Walchen bylo zaměřeno především na nácvik a sladění standardizací jednotlivých činností pro případ společného nasazení v bojové operaci v horách.

Na sněžnicích se 40 kily na zádech

„Cvičení bylo rozděleno na dvě části. První týden pracovaly jednotky převážně odděleně a cílem bylo především prokázat dovednosti a schopnosti pro pohyb v horském terénu. Důraz se kladl na fyzickou kondici a dovednosti v oblasti pohybu v horském terénu. Důležitou součástí bylo dostatečné materiální vybavení pro tento druh výcviku,“ vysvětluje major Eduard Zíka, člen mezinárodního týmu pozorovatelů. Jednotky se pohybovaly na sněžnicích, s plnou výstrojí a výzbrojí, pod

taktickým námětem, a to vše v nadmořských výškách od 2 000 do 2 800 metrů. Součástí prvního týdne bylo také lezení po skalních masivech pomocí fixních lan a samozřejmě bylo i bivakování v horách.

Noční útoky, bivak v terénu, sníh a mráz

Druhý týden už byl věnován samotné bojové operaci, jejíž scénář zahrnoval třídní náročný přesun přes hřebeny Alp s kompletní výstrojí, výzbrojí a nočními bivaky v terénu. Vojská museli překonat vzdálenost přibližně 25 kilometrů s převýšením okolo 3 000 výškových metrů s následným útokem na pozice nepřítele. „Průzkumné jednotky se pohybovaly přibližně s jednodenním předstihem a posílaly přes své operační centrum cenné informace potřebné pro přesun hlavních jednotek,“ vysvětluje praporčík Boleslav

Klapuch, další z členů mezinárodního týmu pozorovatelů, a dodává, že ve třetím dnu byl naplánován útok na nepřátelské jednotky v horském sedle s následným dalším přenocováním ve sněhu a v mrazu, kdy v průběhu noci a v ranních hodinách musely jednotky čelit dalším nepřátelským útokům.

Češi bodovali v bojových operacích

„Celé cvičení bylo fyzicky i psychicky náročné a české jednotky byly hodnoceny jako nejlépe připravené, a to jak po stránce fyzické, v dovednostech z oblasti speciální tělesné přípravy, tak v rámci bojových operací,“ konstatuje podplukovník Karel Sýkora, vedoucí českého pozorovacího týmu. „Cvičení prokázalo nutnost takto zaměřených společných mezinárodních cvičení, kde se ladily společné postupy. Ukázala se také řada problémů, kterými je nutné se do budoucna zabývat. První závěry vyplynuly z konference MTI (Mountain Training Initiative), která proběhla letos v červnu v polské Wroclavi.“ Bohužel, účast dalších jednotek z Německa, Polska, Bulharska a Nizozemska byla kvůli mezinárodní situaci zrušena. Kromě cvičících jednotek však byli na místě také pozorovatelé ze Švédska, Rumunska, Chorvatska, Centre of Excellence pro horský boj ve Slovinsku a nechyběli ani zástupci české armády.

Alianci posílí Švédsko a jeho silná a dobře vybavená armáda

ŠVÉDSKÁ ARMÁDA

Historie ozbrojených sil Švédska se datuje již k šestnáctému století. V době druhé světové války, během ohrožení možným útokem nacistického Německa, byla armáda doplněna dobrovolnickou Domobranou (Hemvärnet). Po roce 1945 se armáda Švédska zapojila do mnoha mírových misí Organizace spojených národů, a její jednotky jsou od roku 2008 také základem Nordické bitevní skupiny EU. V roce 2010 se stala plně profesionálním sborem, který byl i nadále doplňován dobrovolníky sloužícími v rámci teritoriální Domobrany. V březnu 2017 byla branná povinnost znovuzavedena, nově i pro ženy, a v lednu 2018 bylo odvedeno prvních nových 4 000 branců. Aktuálně má Švédsko zhruba 30 000 vojáků v aktivní službě a nejméně 34 000 záložníků, k tomu i rozsáhlou námořní, leteckou i pozemní techniku, kterou si nyní představíme.

Švédsko má nespornou výhodu v rozsáhlém domácím obranném průmyslu. Nemalou měrou tak je schopno pokrýt potřeby armády z vlastních zdrojů. Můžeme zmínit výrobce letounů a systémů protivzdušné obrany Saab a jejich JAS-39 Gripen či RBS-70NG, které využívá i Armáda České republiky, ale i protitankové střely (pancéřovky) Carl Gustav, tanky Stridsvagn 122 (prakticky jde o Leopard 2), z konfliktu na Ukrajině známé protitankové střely NLAW (jde o britsko-švédský projekt) a mnohé další.

Pěchotní zbraně

Základ tvoří pistole Glock 17 a Glock 19 a útočné pušky Heckler Koch, převážně G36 a 417. Ty doplňují i nám dobře známé samopaly MP5 a MP7 (ty využívá převážně Vojenská policie). V případě odstřelovacích pušek se bavíme o trojici Accuracy International, Sako TRG-42 a velkorážní Barrett M82. V brokovnicích převládají značky Remington, ale v tomto případě se bavíme spíše o okrajové výzbroji, hlavně pro Vojenskou policii. Kulometry jsou využívány zejména FN MINIMI, FN MAG, Browning M2 či granátomet Mk 19. Domácí

obrný průmysl pak dodává pancéřovky AT4, Carl Gustav a protitankové řízené střely NLAW. Švédsko používá i a BGM-71TOW. Minomety jsou využívány zejména 120mm a 81mm z Finska.

Dělostřelectvo

Nejmodernějším prvkem jsou 155mm samohybné kanonové houfnice Archer, jejichž nabíjecí systém umožňuje vypálit tři rány během patnácti sekund a celý zásobník s 21 granátů lze vyprázdnit za 2,5 minuty. Při dlouhodobé střelbě, i s přebíjením ze zásobovacího vozidla, je možné během hodiny poslat na cíl 75 granátů. Dále pak houfnice FH77 a houfnice na bázi bojového vozidla pěchoty CV90. Celkově má Švédsko k dispozici přes 300 kusů dělostřelecké techniky.

Protivzdušná obrana

Švédsko využívá nejnovější komplety Patriot (MLM-104), kdy čtyři baterie po třech systémech nahradí již zastarávající MIM-23 Hawk. Dodávky budou uskutečňovány až do příštího roku. Tomu sekundují systémy středního doletu RBS 98 a také RBS-70, které důvěrně zná i AČR. To vše doplňuje samohybný protiletadlový systém Lvkv 90, tedy opět na bázi bojového vozidla pěchoty CV90.

Obrněná vozidla

Hlavním bojovým tankem je Stridsvagn 122, tedy Leopard 2, kterých má Švédsko ve výzbroji okolo 120. Finská Patria je pak dodavatelem prakticky všech obrněných transportérů, kterých je celkem zhruba 300 a jde o moderní verze Patria AMV a Patria Pasi. Bojovým vozidlem pěchoty, jehož základ je využíván i u dělostřelectva a protivzdušné obrany, je CV90, který známe i z tendru pro AČR. Švédsko disponuje zhruba 350 kusy. Z lehkých obrněných vozidel je používán zejména typ RG-32 Scout, který lze volně připodobit k Iveco LMV, které využívá AČR. Těch má Švédsko ve výzbroji téměř 400. Tomu všemu sekunduje celá škála vyprošťovacích tanků, ženijních tanků atp.

Letectvo

Stíhací letectvo je ve znamení Saab JAS-39 Gripen, stejně jako AČR. Jde o 72 kusů JAS-39C a 23 kusů JAS-39D (dvoumístná verze). K tomu je objednáno 60 kusů nejnovější verze E. Ve výzbroji pak nechybí ani dvojice letounů pro elektronický průzkum S 102B, respektive varianta Gulfstream IV. Tamní piloti mohou i tankovat za letu, a to díky vlastním kapacitám v podobě letounu KC-130H Hercules. V případě letectva není opomíjen ani systém včasné výstrahy, který zabezpečují tři letouny Saab 340. Pro transport jsou využívány opět letouny Hercules v počtu čtyř kusů. Výcvik je uskutečňován zejména na letounech Saab 105, ale nově je objednáno dvacet letounů Pilatus PC-21. I vrtulníkové letectvo je dynamické a moderní, jeho jádro tvoří dvacet vrtulníků August A109 v rozličných verzích, patnáct UH-60

Black Hawk a pro pátrání, záchranu, ale také protiponorkový boj čtrnáct vrtulníků NH90, další čtyři kusy jsou pak objednány.

Námořnictvo

Oproti dřívějším dobám je tamní námořnictvo malé, ovšem kompaktní a moderně vyzbrojené. Jeho hlavní síly tvoří moderní raketové korvety a ponorky. Například korveta Gävle se roku 2006 stala první švédskou lodí nasazenou v operaci OSN. Připojila se k ní též korveta Sundsvall. Obě lodi byly součástí

mise UNIFIL v Libanonu. Švédsko disponuje celkem 316 bojovými plavidly včetně šestnácti výsadkových lodí.

V příštím čísle A reportu si představíme armádu Finska, její výzbroj, historii a techniku.

Připravil Michal Voska, foto: Flickr

Vojenské plavání prověří nejen odolnost fyzickou, ale i tu psychickou

STUDENÁ VODA A TMA

Nepozorovaně proplavat kolem nepřítele, sjet divokou řeku nebo zachránit tonoucího – to je jen zlomek toho, co se učí na kurzu vojenského plavání. Instruktoři 15. ženijního pluku tentokrát měli na starosti devět vojáků ze všech koutů České republiky. Během jednoho týdne museli zvládnout vyškolit nebo přezkoušet nové instruktory i zaučit úplné nováčky.

Stejně jako na jiných kurzech, i vojenské plavání vychází nejprve z teorie, kterou následuje praxe. „Projedeme si celou publikaci vojenského plavání a pak pokračujeme v bazéni v Hluboké nad Vltavou, kde každého účastníka nejprve čeká vstupní přezkoušení,“ popsal začátky náročného týdenního programu praporčík Tomáš Němec z oddělení bojové přípravy 15. ženijního pluku. Vojáci tak musí uplavat 300 metrů volným stylem, 25 metrů pod vodou, odtáhnout figurínu na vzdálenost 200 metrů a vydržet pod vodou po nádechu 30 vteřin. „Pak už následuje samotný nácvik záchrany nebo dopomoci indisponovanému

plavci a hlavně se pořád trénuje plavání, protože jde především o dobrou fyziku,“ doplnil praporčík Němec.

Kromě plavání si účastníci kurzu vyzkouší i ovládání plavidel, jako je kajak, kanoe nebo raft. Naučí se vysvlékat z oblečení přímo ve vodě a také zvládnout pořádné peřeje. „Divoká voda byla pro mě úplnou novinkou. Sjížděli jsme ji nejen na raftech, ale i samostatně jen ve vestách a helmě. To byla zážitková jízda. Důležitá je poloha těla – mít nohy před sebou, abyste se mohli případně odrážet od překážek a zůstat nad vodou,“ přiblížil svoje pocity z výcviku na umělém kanále v Českém Vrbném

Překonávání vodní překážky broděním

poručík Adam Altrichter ze 151. ženijního praporu. Zároveň dodal, že si poprvé vyzkoušel také záchranu s „házečím pytlíkem“ nebo sebezáchranu odvalováním z nejsilnějšího proudu.

Náročné na psychiku

Protože se jedná o výcvik ve vojenském plavání, trénuje se i se zbraní, v oblečení s batohem a v maskování. „Nejhorší je studená voda a tma. Když jsme měli noční plavání a naším úkolem bylo uplavat kilometr úplně potichu bez jediné vlnky či bublinky, bylo to náročné více na psychiku než na fyziku. Vidíte před sebou ten most, který se ne a ne přiblížit,“ vyličil zážitek většiny účastníků kurzu nadporučík Adam Jirásek ze 102. průzkumného praporu, který si obnovoval instruktorskou licenci. Jak sám dodal, samotné plavání je základ, ale není to pouze o tom. „Tento kurz je více o komplexnosti.

*Ovládnání plavidel
na divoké vodě*

Musíte se naučit skoky do neznámé vody, brodění, záchranu tonoucího a všechno třeba v patnáctistupňové vodě. Můžete být skvělý plavec, ale kurzem nakonec neprojdete, protože je to taky hodně o hlavě."

Vojenské plavání má několik stupňů odbornosti. Začíná se základním kurzem, na kterém účastníci získají základní dovednosti a proniknou do problematiky vojenského plavání. Pokračuje instruktorský kurz, kde se vojáci navíc seznamují i s metodikou, tedy s tím, jak danou problematiku vysvětlit, předvést a naučit. Nejvyšším stupněm je vedoucí instruktor speciální tělesné přípravy vojenského plavání, který jako jediný může udělit osvědčení instruktora.

Autor: kpt. Zuzana Králová

Skryté plavání za dne

NEJVĚTŠÍM TRHÁKEM BYL TANK T-72M4 CZ

Poslední květnovou sobotu si nenechal ujít nikdo, kdo se zajímá o armádní techniku, výstroj a výzbroj. Armáda České republiky si ve spolupráci s obchodním centrem pro své příznivce připravila v rámci Army dne v Atriu Flora po dvouleté covidové pauze bohatý celodenní program. Na návštěvníky čekalo to nejzajímavější z armádní techniky, ale zároveň byl připraven bohatý celodenní program pro děti i dospělé. A kdo si chtěl ověřit své znalosti o armádě nebo prověřit svoji fyziku, ten si mohl odnést nejen hodnotné ceny, ale zároveň i dobrý pocit a spoustu zážitků.

Největším lákadlem byl rozhodně padesátitunový tank T-72M4 CZ, který se těšil velkému zájmu nejen dětí, ale zejména mužské části návštěvníků. Nechyběl ani obrněný transportér Pandur, samohybná kanonová houfnice Dana, odminovací komplet Božena nebo bojový člun, který představili příslušníci 43. výsadkového pluku z Chrudimi. V další části expozice zaujal bezpilotní prostředek vzdušného průzkumu Raven, bezpilotní průzkumný letoun Scan Eagle či bezosádkový pozemní průzkumný prostředek UGV SOM-6. Tlačení byla také u airsoftové střelnice, kde si zájemci vyzkoušeli, že trefit se do terče není zas tak jednoduché. Program na hlavním pódiu byl nabitý a návštěvníci se v žádném případě nenudili. Vojáci předvedli ukázky boje zblízka, slaňování, pozadu nezůstali ani vojenští kynologové se svými čtyřnohými vojáky a lidé se při přehlídce mohli seznámit se všemi druhy armádních uniforem. Exhíbiční vystoupení si připravili příslušníci Čestné stráže AČR z Posádkového velitelství Praha. Bylo možné se potkat s celou řadou úspěšných armádních sportovců, kteří se představili s ukázkami aerobiku, karate i šermu. Mnozí si také nenechali ujít možnost dovědět se něco o nutnosti vojenského

maskování a kamufláže a odcházeli domů s vojenským make-upem. Kulturním zpestřením byl vojenský umělecký soubor Ondráš.

Fyzické testy prověří každého

O tom, že být profesionálním vojákem není jen tak, se přesvědčili všichni, kdo si vyzkoušeli test fyzické zdatnosti, kterým musí projít všichni uchazeči o službu v armádě. Ti, kteří uspěli v testech nejlépe, si odnášeli hodnotné ceny, které poskytly firmy zastoupené v obchodním centru.

Akci si nenechala ujít ani ministryně obrany Jana Černochová, kterou doprovázeli zástupce náčelníka GŠ AČR generálporučík Miroslav Hlaváč, poradkyně NGŠ AČR brigádní generálka Lenka Šmerdová a ředitel VHÚ Praha brigádní generál Aleš Knížek.

„Tato akce je výjimečná v tom, že se lidé mohou nejen seznámit s armádní technikou, výstrojí a výzbrojí, ale zároveň se mohou dovědět od těch nepovolanějších, co profesionální služba v armádě obnáší, a zeptat se na konkrétní věci, které je zajímají. A mnohým, kteří se rozmýšlí, na jakou profesní dráhu se v životě vydají, může tato akce usnadnit jejich rozhodnutí a přidají se k profesionálním

vojákům nebo vstoupí do aktivní zálohy,” řekla v úvodu návštěvníkům ministryně obrany a dodala, že se těší, pokud se někteří z návštěvníků pro profesionální dráhu vojáka z povolání rozhodnou, že se s nimi na armádní půdě potká.

Text a foto: Jana Deckerová

PRO DOBROU VĚC

Již pátým rokem organizují vojáci z 22. základny vrtulníkového letectva celoresortní charitativní projekt Běh pro válečné veterány okolo republiky na podporu Vojenského fondu solidarity. Snahou organizátorů je rovněž oslovit českou společnost a připomenout osudy všech statečných mužů a žen, kteří za vlast položili svůj život. Letošní ročník byl symbolicky zahájen v neděli 8. května v 8 hodin a 5 minut, kdy jedenáct běžců z vrtulníkové základny odstartovalo ve Slavonicích svůj stokilometrový úsek.

Do akce se zapojilo bezmála pět tisíc běžců z téměř padesáti vojenských útvarů a zařízení napříč resortem obrany. Projekt podpořili i příslušníci 2. úkolového uskupení pozemní protivzdušné obrany v Litvě. Společně se jim podařilo uběhnout vzdálenost 86 721 kilometrů, což je pětadvacetkrát víc, než byl původní cíl 1 800 kilometrů okolo republiky. Nejlepšími běžci tohoto ročníku se stali rotmistr Roman Martínek ze 42. mechanizovaného praporu (274,3 km) a rotmistřyně Tereza Hofmanová ze 142. praporu oprav (221,7 km). Společně s vojáky z Velitelství teritoria již podruhé vyběhly i děti ze spolku Avalone, který pomáhá popáleným dětem a dětem s poruchou krvevotby. Pro všechny běžce byl i letos připraven pamětní náramek, který bylo možné získat za dobrovolný příspěvek do pokladničky Vojenského fondu solidarity jako drobné poděkování za projevenou podporu. Běh již potřetí podpořila také Nadace ČEZ, která projekt zpřístupnila ve své aplikaci „Pomáhej pohybem“. Zapojit

se tak mohl každý, kdo chtěl podpořit charitativní akci věnovanou našim vojákům a jejich rodinám v těžké životní situaci. Předem stanovený bodový limit se podařilo splnit během pouhých tří dnů, a Nadace ČEZ tak Vojenskému fondu solidarity věnovala příspěvek sto tisíc korun. Celkový výtěžek z běhu, který se pro fond podařilo získat, dosáhl částky 504 542 Kč. Pátý ročník Běhu pro válečné veterány okolo republiky potvrdil svůj úspěch z předchozích let a stal se druhou nejvýznamnější akcí resortu obrany na podporu Vojenského fondu solidarity. Děkuje všem vojákům i civilní veřejnosti za osobní podporu této výjimečné akce. Zvláštní poděkování patří organizačnímu týmu z 22. základny vrtulníkového letectva v čele s nadpraporčíkem Radkem Leskovjanem, nadpraporčíkem Pavlem Eiglem a Ing. Štěpánkou Tříletou.

Text: Tereza Stehlíková, foto: AČR

Chrudimští výsadkáři

Cvičení svými scénáři reflektovalo situaci odehrávající se na Ukrajině

SLOVENSKÝ ŠTÍT

Cvičení Slovenský štít 2022 se uskutečnilo v Centru výcviku Lešť na středním Slovensku a bylo do něj zapojeno 1 500 vojáků ze Slovenska, České republiky, Maďarska a USA. Dvoutýdenní mezinárodní cvičení prověřilo schopnosti aliančních jednotek rychle a efektivně spolupracovat při plnění úkolů. Vojáci byli vrženi do scénářů, které zrcadlí situaci nedaleko východní hranice vojenské aliance NATO.

Operace „Ovládnutí letiště Sliač“

„Nepřátelské ozbrojené síly fiktivního státu překročily v brzkých ranních hodinách hranici Slovenské republiky s cílem obsadit východní část země. Výsadkové jednotky protivníka se snaží obsadit prostor potřebný pro zajištění logistické podpory a vytvoření podmínek pro větší výsadkovou operaci, jejímž cílem je ovládnout letiště Sliač,“ seznamoval VIP hosty na ukázkovém dni s námětem výcviku ve vojenském prostoru Lešť u Zvolena moderátor. Nad hlavami burácel vrtulník UH-60 Black Hawk a za chvíli prašným terénem projížděl tank T-72.

Spojenečtí vojáci na ukázce předvedli extrakt z toho, co se společně cvičilo. Scénář představoval poslední fázi operace, jejímž cílem bylo vyčistit prostor, který obsadili výsadkáři nepřítele, a snažili se tak vytvořit předpolí pro ovládnutí letiště.

„Scénář vychází z aktuální situace na Ukrajině. Naše cvičení reaguje na poslední poznatky. Z každého konfliktu čerpáme zkušenosti, které můžeme využít ke studiu nepřítele a naší schopnosti reagovat. Vždy je lepší se učit z chyb jiných, než je opakovat,“ vysvětluje generálporučík Josef Kopecký, velitel Velitelství pro operace Armády České republiky, se zjevnou narážkou na ruský pokus obsadit letiště Hostomel u Kyjeva.

Největší slovenské mezinárodní cvičení

Cvičení Slovenský štít je největším mezinárodním cvičením Ozbrojených sil Slovenska

a každoročně se ho účastní spojenecké armády NATO. V letošním roce námět cvičení reflektoval současnou největší bezpečnostní hrozbu, a to napadení východního křídla NATO. Znovu tak byla akcentována důležitost přítomnosti MN BG SVK (Multinational Battle-group in Slovakia) a deklarace připravenosti bránit územní celistvost a integritu Aliance. Do průběhu cvičení se zapojili rovněž čeští a američtí vojáci z MN BG SVK, kteří jsou dislokováni v Centru výcviku Lešť. Cvičení bylo rozděleno do dvou fází, přičemž první fáze se orientovala na procvičení

komplexního plánování operací na mezinárodní úrovni a druhá fáze byla už o samotném provedení manévrového scénáře. Vojáci při něm využili na 250 kusů vojenské techniky, z toho necelé dvě stovky kolové a 45 kusů pásové. Součástí cvičení byla taktéž letecká podpora vrtulníkem UH-60 Black Hawk.

Mezi klíčové úkoly, které jednotky trénovaly, patřil přesun jednotek do výchozího postavení, zaujetí prostoru zodpovědnosti, navázání součinnosti či vykonání defenzivních aktivit za účelem zamezení proniknutí nepřítele přes státní hranici Slovenska. Neméně důležitou

Brigádní generál Pavel Kolář, slovenský náčelník GŠ Daniel Zmeko, a generálporučík Josef Kopecký

Americká jednotka

Vrtulník UH-60 Black Hawk, tank T-72

úlohou, která před vojáky stála, byl přepad objektu, boj v zastavěné oblasti nebo nácvik odsunu raněného pozemním nebo leteckým MEDEVACEM (Medical Evacuation).

Force on Force – přesně jako v reálu

Oproti klasickému modelu cvičení, kdy jednotku OPFOR koordinuje řídící cvičení a stanovuje jí přesné úkoly na základě požadavku cvičící jednotky, bylo letošní cvičení vsazeno do formátu Force on Force. V tomto modelu cvičení proti sobě stojí jednotky, které se rozhodují nezávisle na řídícím cvičení. Plnohodnotně plánují, řídí boj a samostatně reagují na vzniklé taktické situace z bojiště.

Jednotku REDFOR (nepřátelská jednotka) představovali výsadkáři z 43. výsadkového pluku, jejichž úkolem bylo prosáknout sestavou mechanizované brigády do stanoveného prostoru a systémem boje na zdrženou se postupně stahovat a udržet cílový objekt zájmu. K tomu využili lehká útočná vozidla LR 130 Kajman s lafetovanými kulomety PKT-B a NSV.

Neocenitelné zkušenosti pro výsadkáře z Chrudimi

„Na základě poznatků z bojů na Ukrajině jsme si vyzkoušeli nový koncept vedení bojové činnosti, a to využití prvků palebné podpory v kombinaci s bezpilotními prostředky WASP jako primárního způsobu ničení. Za pomoci bezpilotních prostředků a jednotek bojového průzkumu jsme zjistili nepřátelské pozice. Následně jsme na ně navedli minometnou palbu a nepříteli tak zneškodnili,“ popsal působení chrudimské jednotky náčelník operačního oddělení jednotky MN BG SVK.

Transport raněného

Tato taktika byla velmi efektivní, což potvrdily i výsledné bojové ztráty nepříteli, které činily z osmdesáti procent právě zásahy z minometů. Vedení tohoto způsobu boje vyžaduje obrovský důraz na kvalitní logistické zabezpečení. Jednotky v poli byly zásobovány pomocí vrtulníku UH-60 Black Hawk s přepravní leteckou sítí v podvěsu. „Toto pojetí manévrové obrany ověřil fakt, že jednotka lehké pěchoty je schopna dlouhodobě bránit mechanizovanému nepříteli v naplnění jeho operačních záměrů. Musí však dovedně využívat terén, mít lepší mobilitu a zejména organickou

palebnou podporu úzce spolupracující s bezpilotním průzkumem,“ dodal náčelník operačního oddělení.

Pro výsadkáře cvičení Slovenský štít znamenalo vzhled do budoucnosti a uvědomění si, že tento způsob boje se neobejde bez kvalitního informačního zabezpečení v podobě bezpilotních prostředků typu Raven či Puma.

Text: kpt. Jindřiška Budíková,
foto: mjr. Ladislav Kabát, rtn. Tomáš Iliev

Státní podnik s historií, ale i budoucností

STO LET

Vojenský technický ústav (VTÚ) si připomněl 100 let od vzniku Vojenského vzduchoplaveckého ústavu studijního, což byl přímý předchůdce jednoho z odštěpných závodů VTÚ. Státní podnik letos rovněž slaví další kulaté jubileum. Před deseti lety, 1. září 2012, byl založen Ministerstvem obrany České republiky. Slavnostní akce Vojenského technického ústavu se osobně zúčastnil náměstek pro řízení sekce majetkové MO Filip Říha, náměstek pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic MO Lubor Koudelka, ředitel státního podniku Petr Novotný a další významní hosté z řad resortu obrany i čelní představitelé VTÚ.

Vedení dbá na stejné potřeby jako jejich předchůdci

Náměstek Říha ve svém projevu k 100. výročí zdůraznil, že k založení Vojenského vzduchoplaveckého ústavu v roce 1922 vedla obava, aby Československo nebylo součástí nového potenciálního konfliktu a neztratilo nabytou svobodu a demokracii. Proto tehdejší představitelé státu budovali silný zbrojní průmysl.

„I já vás chci ujistit, že současné vedení resortu si tyto potřeby plně uvědomuje a hodlá na nich nadále setrvávat a rozvíjet je,“ řekl Říha.

Ředitel VTÚ Petr Novotný upozornil, že ústav je aktuálně hlavním partnerem a dodavatelem AČR v projektech, kde je potřeba integrovat nové systémy, i tam, kde jsou nasazovány jako součást modernizačních projektů AČR.

Stěžejními projekty jsou MADR a SHORAD

„Stěžejními projekty, které podnik aktuálně realizuje, jsou mimo jiné MADR, SHORAD, výroba min ráže 60 mm, projekty lehkých obrněných vozidel a rodinné stříbro, kterým je zkušebníctví,“ přiblížil Novotný. Dodal, že i dnes je významným oborem technická pomoc útvarům Vzdušných sil Armády České republiky při řešení

problémů v provozu letecké techniky a veškerého pozemního vybavení letišť.

VTÚ je státním podnikem, který byl založen Ministerstvem obrany České republiky dne 1. září 2012 za účelem poskytování strategických dodávek a služeb potřebných pro zajištění obrany a bezpečnosti země a k plnění závazků vyplývajících z členství České republiky v NATO a EU. V rámci Evropské unie je jedním z největších pracovišť zabývajících se obranným a bezpečnostním výzkumem a vývojem. Předpokladem vysoké kvality poskytovaných služeb je synergie schopností tří odštěpných závodů (VTÚLaPVO Praha-Kbely, VTÚPV Vyškov, VTÚVM Slavičín), které se specializují na oblasti letectví a protivzdušné obrany, pozemního vojska, výzbroje a munice.

Svou činností udržuje a dále rozvíjí strategické know-how České republiky v oblasti obranného a bezpečnostního výzkumu a vývoje, mj. také bezpilotních průzkumných prostředků, palubního vybavení letadel, prostředků radiotechnického i letištního technického zabezpečení, simulátorů, komunikačních systémů a s tím spojeného zkušebníctví, ověřování a certifikace.

Text: Petr Třešňák, foto: Michal Voska

KRYLI ZÁDA ELITNÍM VÝSADKÁŘŮM

Strakoničtí vojáci, vyzbrojení protiletadlovými raketovými komplety RBS-70, jsou schopní podporovat elitní výsadkové jednotky. Potvrdilo se to během cvičení Swift Response 2022, největšího aliančního cvičení výsadkových jednotek, které v uplynulých dnech probíhalo na území šesti evropských států a zapojilo se do něj na 20 tisíc vojáků z 18 armád NATO.

Strakoničtí vojáci z 252. protiletadlového raketového oddílu cvičili společně s příslušníky 43. výsadkového pluku z Chrudimi na území Lotyšska. „Úkolem našich vojáků bylo provádět bojovou podporu výsadkářům ve smyslu pozemní protivzdušné obrany. Poprvé v historii jsme cvičili společně s výsadkáři,“ uvedl velitel 252. protiletadlového oddílu podplukovník Petr Řezníček.

Přízpůsobili se operaci výsadkářů

Specifickým úkolům výsadkářů se musela přizpůsobit i jednotka, kterou na cvičení vyslal strakonický útvar. Oproti jiným cvičením ji tvořil menší počet vojáků i množství vezeného materiálu. Do Lotyšska se protiletadlovci společně s výsadkáři přepravili letecky. Z letiště do prostoru cvičení se pak dopravili čtyřkolkami Polaris, které používají chrudimští výsadkáři. (Pozn.: K přepravě výstroje a výzbroje protiletadlových družstev RBS-70 používají strakoničtí vojáci za normálních okolností nákladní vozidla T-810 PVO nebo obrněná vozidla Dingo.)

„Jsme schopní sestavit jednotku skládající se z palebných i průzkumných prvků, která se společně s výsadkovými či speciálními

jednotkami operativně přesune na určené místo a bude plnit bojové úkoly,“ shrnul podplukovník Řezníček, jaká schopnost strakonických vojáků byla ověřena během cvičení Swift Response. „Potvrdilo se i to, že protiletadlový systém RBS-70 je nejen spolehlivou a výkonnou zbraní, ale zároveň i skladnou a lehce přemístitelnou,“ dodal velitel oddílu, který je vyzbrojený systémy RBS-70 i novějšími RBS-70NG.

Jsou schopní ničit drony

Zbraňový systém má i další, pro výsadkáře důležitou vlastnost. Kromě bojových letounů a vrtulníků je schopen ničit i drony, které v dnešní době představují velmi aktuální hrozbu. „Tyto malé a obtížně detekovatelné prostředky mohou protivníkovi sloužit jako cenný zdroj informací o rozmístění jednotek, stejně tak mohou na jednotky útočit,“ vysvětlil podplukovník Řezníček. „Naše průzkumné prostředky jsou schopné drony detekovat a palebné prvky RBS-70 pak následně na ně vést palbu,“ vyzdvihl další schopnost strakonických vojáků, ke které jsou cvičeni. Přínos společného výcviku spočíval i v tom, že se obě jednotky navzájem dobře poznaly.

„Naši vojáci se rychle začlenili do sestavy jednotky 43. výsadkového pluku a zabezpečovali jim potřebnou podporu. Výsadkáři zase poznali, jaké jsou schopnosti jednotky pozemní protivzdušné obrany. Překvapili jsme je i tím, když jsme v jedné fázi bojové operace pomocí rakety Bolid zničili obrněné vozidlo nepřítele. I to patří mezi naše dovednosti, přestože primárně sestřelujeme vzdušné cíle,“ uzavřel podplukovník Petr Řezníček.

Text a foto: kpt. Jana Samcová, tisková a informační důstojnice 25. protilétadlového raketového pluku

RBS-70 NG

Náměšťská čtyřladvacítka v kamufláži Alien Tiger budí stále pozornost

DRUHÉ OCENĚNÍ PRO ALIENA

Na řecké vojenské základně v Araxos se konalo mezinárodní cvičení aliančních letek sdružených do Asociace tygrích letek (NATO Tiger Meet – NMT). V Řecku se toto setkání uskutečnilo vůbec poprvé. Tygří letky se od založení slétávají každý rok, aby společně procvičily způsoby leteckého boje, vyměnily si zkušenosti či otestovaly stroje svých kolegů.

Spojenci si v minulém roce připomněli již šedesát let od vzniku této významné organizace. Ta sdružuje letecké jednotky z aliančních zemí, které mají ve znaku tygra nebo jinou kočkovitou šelmu a které každý rok společně cvičí. Z malé akce se postupem času stalo jedno z největších leteckých cvičení na evropském kontinentu. Českou armádu zastupují vrtulníkáři z Náměště a stíhači z Čáslavi. V současnosti má Asociace tygřích letek 23 řadných členů, mezi něž se řadí 221. náměšťská tygří letka a 211. čáslavská taktická letka. Existuje i takzvané čestné členství v této asociaci, a to až pro dalších deset letek a jedna letka může být přizvána takzvaně na zkoušku.

Druhá nejlepší tygří kamufláž

Leteckého cvičení v Řecku se účastnilo na tisíc vojáků z dvanácti států Aliance s 60 kusy letecké techniky. Vzhledem k nasazení JAS-39 v Litvě se stíhači z 211. tygří letky z Čáslavi bohužel nemohli zúčastnit. České vzdušné síly tedy reprezentovali pouze piloti náměšťské 221. vrtulníkové letky se dvěma vrtulníky Mi-24/35, která byla zároveň jedinou vrtulníkovou letkou letošního ročníku. Opět se představil vrtulník s trupovým číslem 3366 s označením Alien Tiger 2, který v podobné kamufláži získal v roce 2016 ocenění za nejlepší tygří nástřik. I letos byla tato pozměněná kamufláž natolik atraktivní, že ji přítomní vyhodnotili jako druhou nejlepší této sezony. Navíc, náměšťští tygři urvali nejcennější kov v tzv. Tiger Games, které jsou součástí programu NTM. Jde o sportovní klání tygřích letek, tentokrát ve čtyřech netradičních sportovních disciplínách.

Derniéra čtyřladvácítek

Kombinované letecké operace, létání v nestandardních podmínkách, nácviky operačních a taktických postupů nebo zdokonalení pilotů a techniků ve standardních operačních postupech NATO při činnosti mezinárodní smíšené jednotky byly hlavní úkoly, na které bylo cvičení NATO Tiger Meet zaměřeno. „Posádky 221. vrtulníkové letky plnily široké spektrum úkolů. Jednalo se například o úkoly blízké vzdušné podpory, kde ve spolupráci s řeckými a americkými předsunutými leteckými návodčími, tzv. JTAC, působily proti vytipovaným pozemním cílům. Naše vrtulníky také přepravovaly vojáky speciálních jednotek, operovaly s domácími vrtulníky AH-64 Apache a CH-47 Chinook a procvičovaly taktiku proti vzdušnému napadení od protivníka, které představovaly stíhací letouny,” sdělil velitel 221. vrtulníkové letky podplukovník gšt. Miroslav Šajban. Jedním dechem ale dodává: „Pro naše vrtulníky Mi-24/35 byla zřejmě jejich účast na NTM 2022 zároveň derniérou vzhledem k plánovanému přezbrojení na novou leteckou techniku. Nejen proto zde vzbuzují zaslouženou pozornost,” dodal podplukovník Šajban.

Text: Štěpánka Tříletá, Michal Voska

Foto: Petr Soukop, 221. vrtulníková letka, Uli Metternich

ZA VŠE VE SVÉM ŽIVOTĚ VDĚČÍM SPORTU

Film Jan Žižka patří k nejočekávanějším filmovým událostem roku a je to i životní projekt režiséra a producenta Petra Jákla. S bývalým úspěšným judistou jsme si povídali o natáčení se světovými herci, jeho vztahu k armádě, kaskadérské minulosti nebo i studentských letech na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

Petre, můžete nám na začátek povědět, jaký je váš vztah k armádě?

Myslím, že nyní válka na Ukrajině ukázala, jak moc je důležité mít schopnou armádu. Už jako malý kluk jsem si hrál na vojáky, i když teda spíš na indiány a kovboje (smích), ale jelikož jsem dělal dlouho judo, tak jsem měl prostě k bojování a disciplíně blízko. A teď jsem strávil 11 let na filmu o vojevůdci Janu Žižkovi a musel jsem se naučit veškeré detaily o jeho bojových taktikách, takže jsem se potkával s vojenskými poradci, kteří se obdobím husitství zabývají.

Byl jste na vojně?

Na vojně jsem nebyl, protože jsem studoval FTVS a měl jsem odklad. A když už jsem měl jít, tak jsem si vyhréznul plotýnky a dostal jsem modrou knížku. Hned rok poté se povinná vojenská služba zrušila. Takže já znám vojnu především z vyprávění mých kamarádů a především táty, který byl tankistou a má plno historek včetně vojenského vězení. Teď píše knihu V kimonu až do hrobu, která vyjde na podzim a kde všechny tyhle historky budou.

Takže vojnou pro vás byla v podstatě dráha profesionálního judisty. Pomohlo vám to ve vaší pozdější kariéře kaskadéra, producenta či režiséra?

Je to přesně tak, judo byla moje vojna. Naučilo mě vše, co do života potřebuju. Disciplínu, řád i pokoru a díky tomu jsem si našel i svoji manželku. A samozřejmě se mi to hodilo jak při kaskadéřině, tak i při režimování. To je velmi komplikovaná disciplína a kupodivu i velmi fyzicky náročná. Člověk musí zůstat ve střehu

Petr Jákl s Michaelem Cainem

Christopher Rygh a Magnus Samuelsson

jako voják na hlídce. Každá chyba je drazé zaplacená a je potřeba přemýšlet dopředu a vyrovnat se se změnami situace, které nastávají denně a je nutné je vyřešit. Judo mi nejvíce posílilo vůli a díky tomu věci dotahuju do konce, což je myslím základ úspěchu pro kohokoli.

Výroba filmu Jan Žižka trvala čtyři roky a na začátku května jste světu předvedli ukázkou. Jak moc se vám v ten den ulevilo, že už se vás všichni přestanou ptát, kdy už to konečně bude?

Ulevilo se mi hodně. Já jsem chtěl lidem ukázat teaser, což je takový předvoj traileru, už dávno. Bylo to strašně dlouho připravené, ale čekalo se na americkou stranu. Záleželo na tom, kdy se stanoví datum kinopremiéry v USA. A podle toho se pak stanoví, jak dlouho dopředu se vypustí na veřejnost teaser. Kdyby záleželo pouze na mně, tak jsem mohl teaser ukázat už před rokem.

Datum světové premiéry filmu je tedy stanoveno na 8. září 2022?

Přesné datum slavnostní premiéry v Čechách i v Americe se musí teprve stanovit. Jisté je ale to, že do českých kin vstoupí film 8. září 2022 a v USA o den později.

Kdy se začalo se samotným natáčením filmu Jan Žižka?

Samotné natáčení začalo v září 2018, zhruba půl roku předtím trvala příprava. Ale úplný

začátek byl už v roce 2011, kdy vznikl samotný nápad. Pak začal vznikat scénář ve spolupráci s několika scenáristy, já do toho vstupoval a koordinoval je, až jsem to začal psát sám. A už během té doby jsem začal shánět peníze. Nejprve jsme byli na 90 milionech, pak se to zvedlo na 300 milionů s tím, že bude mít film světový přesah. A nakonec se rozpočet dva měsíce před natáčením zvedl ještě o dalších 150 milionů, protože jsme získali herce jako Michaela Cainea nebo Til Schweigera.

Michael Caine patří mezi legendy světové kinematografie. Díky jeho jménu pak bylo asi jednoduché přesvědčit další herce.

Přesně tak. Díky jeho jménu to už bylo snazší. Bude to navíc jeho vůbec poslední film. S Michaelem Cainem jsem sice produkoval i další film, který vznikl až po Žižkovi (Best Sellers, pozn. redakce), nicméně ten už je venku v kině. Žižka by měl být posledním filmem Michaela Cainea, už nemá zájem ani zdravotní kondici dál točit.

Film Jan Žižka má na české poměry obrovský rozpočet 450 milionů korun. Kolik producentů je třeba k tomu sehnat takovou částku?

V tomto případě jsem sehnal 100 procent financí já sám. Ale pochopitelně jsou projekty, kdy financování sháním s dalšími koproducenty, záleží na typu projektu. Někdy za mnou přijdou producenti s tím, že mají například třetinu a chtějí pomoci se zbytkem, anebo

naopak já potřebuji někde dofinancovat posledních dvacet procent... A někdy je projekt natolik zajímavý, že do něj vstoupím bez dalších společníků.

Kromě Žižky se jako producent podílíte na řadě dalších filmů. Jen letos jsou to snímky Wash Me in the River (v hlavní roli Robert de Niro a John Malkovich), 57 Seconds (Morgan Freeman), One True Love (Simu Liu), The Inhabitant (Dermot Mulroney), také jste byl v Dominikánské republice kvůli filmu o žralocích. Jak se to dá všechno stíhat?

Musíte mít okolo sebe dobrý tým lidí, jinak by se to stíhat nedalo. Nicméně na každý z těch projektů mám ještě jednotlivé producenty a každý je zodpovědný za svůj daný film. Já do toho vstupuji tak, že seženu finance plus jim dávám kreativní připomínky. Ale samotné natáčení si už musíš řešit sami. Já na natáčení v podstatě vůbec nemusím být, a když už přijedu, tak to беру spíš jako zábavu – když jde o zajímavou lokaci nebo jsou tam herci či tvůrci, které bych chtěl potkat osobně. Ale jinak vlastně není potřeba, abych tam byl.

V čem vám pro roli producenta a režiséra pomohla vaše minulost úspěšného sportovce?

Naprosto totálně. Já za vše ve svém životě vděčím sportu, v mém případě judu. Všechno, kam jsem to v životě dotáhl, ovlivnil sport.

Jan Budař a William Moseley

Ačkoliv jsem měl odjakživa silnou vůli, tak díky sportu jsem ji ještě velmi výrazně posílil a stala se mou nejsilnější zbraní. Když jsem prohrál, tak proto, že jsem na to v té chvíli neměl. Ale nikdy kvůli tomu, že bych pro to neudělal vše.

Silnou vůli jste mimochodem dokázal v roce 2000, kdy jste si, i přes riziko vážných zdravotních problémů, vybojoval účast na olympiádě v Sydney.

Tehdy mě lékaři varovali, že mohu skončit na vozíku a kdesi cosi. Jenže já měl cíl dostat se na olympiádu tak pevně zakotvený v hlavě, že nešlo uhnout. Já dodnes dělám většinu věcí instinktivně tak, jak to vnímám v danou chvíli. A měl jsem to tak i v judu, to byl můj styl, nikdy jsem se moc nevěnoval taktice. Emočně jsem se do toho tak položil a udělal přesně to, co jsem v danou chvíli cítil. Dnes ale vidím, jak je i taktika velmi důležitá a že bych díky ní mnoho zápasů tenkrát vyhrál.

A sport obecně podle mě člověku hrozně pomůže i v osobním životě. Já všechno, co v životě mám, tak mám díky judu. A to samé říká i můj táta, který byl jako první český judista na olympiádě a je několikanásobný mistr republiky.

Váš otec byl slavný judista, judu se věnoval i váš strýc. Byla pro vás vůbec šance z téhle cesty uhnout, věnovat se jinému sportu?

Táta mi sám říkal, ať si vyzkouším i jiné sporty, a abych si judo pak případně vybral sám.

Ale i když jsem zkoušel jiné věci, stejně jsem se vždycky k judu vrátil a byl snad už od první třídy rozhodnutý, že se mu budu věnovat. Ovšem za první dva roky jsem nevyhrál ani jediný zápas! Mě tak strašně trískali, že máma říkala tátovi: Hele, ono ho to asi baví, ale možná by si měl najít něco jiného (směje se). A táta odpověděl, že mě to alespoň zocelí a budu tvrdší. A já to zase tak neprožíval a nebyl z těch porážek vyloženě smutný. Jen jsem věděl, že chci vyhrávat, a musím pro to udělat víc.

Největší zlom pro mě byla sportovní škola Nad štolou, kde jsem se najednou ocitl mezi kluky, kteří tam byli už od páté třídy a byli všichni vysportovanější a silnější. Já tam první rok sotva přežíval, doslova jsem bojoval o život! Nebyl jsem schopen běhat jako oni, techniku jsem nezvládal, každý trénink jsem končil na pokraji sil, byl jsem slabší než ostatní, takže mě mlátili... A já se rozhodl, že budu celé prázdniny trénovat – chodil jsem sám běhat a cvičit a vrátil jsem se v lepší formě. Během druháku jsem všechny ostatní dotáhl, pak je začal porážet a ve třetáku už jsem se posunul před většinu z nich. Ale musel jsem o prázdninách makat navíc.

Pak jste začal studovat FTVS a tam už vaše pozice byla asi úplně jiná.

To už jsem byl reprezentant, takže jsem byl v kondici a zvládal vše dobře. Takže to už jsem si školu spíš tak jako užíval.

Do kaskadérství jste vlastně pronikli také ve stopách otce, který byl slavným a jedním z prvních kaskadérů v Československu.

Když jste judista, tak umíte padat. A to je první předpoklad pro dobrého kaskadéra. A když táta napsal film o kaskadérech Cesta peklem, potřeboval i nějaké kluky z juda. A pak už to pokračovalo i v zahraničních produkcích, spolupracoval jsem na filmech jako Johanka z Arku, Mladý Indiana Jones, Česká spojka a další. Ale já nikdy nebyl kaskadér profesí, pro mě to vždy byla především zábava.

Dubloval jste i někoho z herců ve filmu? S vaší postavou (200 cm výška) to snad ani nešlo.

Jednou ano, v německém seriálu Místo činu, kde hrál stejně vysoký chlapík jako já. Hrál postavu, která se na pouti stará o atrakci s názvem Twister, v podstatě taková centrifuga. V seriálu tu atrakci spouští a začne ho ohrožovat chlapík v masce, takže on vyběhne, skočí za jízdy na jednu z kabin, které se točí dokola, tam se s ním popere, útočník ho bodne nožem do břicha a hrdina po zádech vypadne dolů. V noci! Absolutně nejhorší akce, jakou jsem kdy dělal a jakou vůbec kaskadér může dělat. Bez kontroly, ve tmě, v plné rychlosti vypadávat z něčeho, co je deset metrů nad zemí...

Když jsem vylétl z té točící atrakce, letěl jsem vzduchem a jen čekal, jestli dopadnu na krk a křupne mi hlava... Plácl jsem sebou přímo na záda do připravených krabic svázaných provazem, ozvala se strašná rána, protože ty provazy praskly, krabice se rozjely a já dojel po zádech až pod stativ kameramana. Koukal

Lukáš Krpálek

jsem na něj zespodu a říkám mu: Nebudeme to dělat podruhé, že ne? (smích).

A nakonec když jsem viděl výsledek v televizi, tak to sestříhali tak, že ze mě zbyla jen šmouha, která najednou proletí záběrem. A to ještě když jsme to zkoušeli poprvé, tak mi při skoku na tu kabinku uklouzla noha a já nějakou dobu visel v té výšce jen za ruce. Tehdy jsem vážně myslel, že se neudržím a bude konec. Trvalo nějakou dobu, než jsem se díky jedoucí atrakci dostal zase na zem.

Zahrál jste si i malou roli ve filmu xXx. Ta byla ale tak populární, že vás prý v Americe poznávali lidi na ulici?

Premiéra toho filmu byla v roce 2002. A zatímco před filmem nikdo netušil, kdo jsem, tak po víkendové premiéře jsme šli po ulici s klukem, který tam hrál odstřelovače, a všude nás lidé zastavovali a na všechno zvali. Tehdy jsme nikde vůbec nic neplatili, nepamatuju si, že bych vybral z kapsy jediný dolar na kafe. Když jsme si chtěli něco koupit k pití, tak nám to dávali zadarmo, to bylo neskutečné!

S Karlem Rodenem při detailním popisu scény

A fakta

Petr Ják

Absolvent FTVS UK, bývalý reprezentant v judu. Několikanásobný mistr republiky, účastník olympijských her 2000 a několika mistrovství světa, pátý na ME 1998. Jako kaskadér si zahrál ve velkofilmech Johanka z Arku, Česká spojka, xXx, Eurotrip, Vetřelec vs. Predátor, Bathory, ztvárnil hlavní roli ve filmu Krysař. Je režisérem filmů Kajíněk, Ghoul, Jan Žižka, jako producent se podílel na filmech s hollywoodskými hvězdami jako Samuel L. Jackson, Michael Caine, Al Pacino, Robert De Niro, Pierce Brosnan nebo George Clooney. S manželkou, bývalou moderátorkou Romanou Vítovou vychovává dcery Sofii a Elisou.

Tehdy jsem měl pro roli krátké blondaté vlasy a plno lidí mě přirovnávalo k Dolphu Lundgrenovi (švédský herec, akční hvězda 90. let, například filmy Rocky, Univerzální voják, Expendables, pozn. redakce). Dokonce mě chtěl zastupovat jeho manažer, ale chtěli, abych v Americe zůstal a žil. Jenže já jsem moc velký patriot a Čechy moc miluju na to, abych mohl v USA zůstat.

Když jste tehdy účinkoval ve filmech známých režisérů, snažil jste se od nich na place něco odkoukat?

Určitě. Já bych nebyl schopen režirovat filmy jen tak, že bych si z plezíru řekl, že budu režisérem. Ale nesledoval jsem to s tou ambicí, že jednou budu režirovat, to byla moje přirozená zvědavost. Že budu režirovat, mě nenapadlo ani náhodou, na to bych si netroufl. Já měl vždy vztah k psaní a vymýšlení věcí. Mně hlava nevypíná ani v noci, dvacet let jsem bral prášky na náměsíčnost. Pořád mě napadají nějaké nápady, tak jsem se naučil si vše zapisovat. A při těch natáčeních mě zajímalo, jak

U všech tří filmů, které jste režíroval (Kajínek, Ghoul, Žizka), jste nakonec psal i scénář. Znamená to, že věříte jen svojí práci a své představě?

Je to tak, že to chci mít až moc podle sebe. Jen za poslední rok jsem dostal nabídky na režimování asi deseti různých filmů. Jenže za prvé byla tak strašná spousta práce s Žizkou, že jsem si to ani nedokázal představit. A za druhé u věcí, které bych i chtěl dělat, tak bych je musel výrazně upravit podle svého. Což by asi nakonec taky nějak šlo, ale samotné režimování je strašně náročná práce.

Přesto – máte už v hlavě nějaké téma, kterému byste se jako režisér chtěl věnovat v budoucnu?

Mě hrozně baví sport, jenže sportovní filmy jsou hodně těžká disciplína. Ale mám v hlavě náměty, které jsou se sportem nějak spojené. A taky mě hodně baví ekologie a udržitelnost, před čtyřmi lety jsem se stal veganem. Myslím si, že udržitelnost je velmi důležitá s ohledem na to, jakým neuvěřitelným

tempem se stále rozrůstáme. Takže by mě bavilo i tohle téma.

Všechny vaše filmy byly podle existujících postav nebo byly inspirovány skutečnými událostmi. Je to záměr?

Mě tohle baví, protože to pak filmu přidává nějakou emoci navíc. I řada filmů, na kterých se podílím jako producent, vychází ze skutečných událostí, jako například Nejvyšší pocta (Samuel L. Jackson) nebo American Traitor (Al Pacino). Ale na druhou stranu je v tom člověk nějak omezený tím, co může a nemůže. Speciálně u sportu je skvělé, když jsou podle skutečných událostí. Vždyť nakonec i Rocky byl inspirován skutečnými boxery.

Kdyby se povedlo, aby váš další film byl sportovní, byl by o judu, nebo byste se tomu chtěl programově spíš vyhnout?

Pokud by to bylo možné, tak bych určitě rád něco natočil o judu. Ale vím, jak složité je přenést tu emoci ze zápasu na člověka, který se dívá doma v obýváku. Je daleko jednodušší přenést ránu pěstí, než když se dva judisté několik vteřin drží a nic se zdánlivě neděje. Přitom ta síla uvnitř obou borců je tak obrovská, že si myslíte, že každou chvíli něco praskne. Nicméně je řada sportů, které jsou pro filmování rozhodně jednodušší.

K filmu o Žizkovi vás inspirovaly snímky jako Statečné srdce nebo Gladiátor. Který film ze sportovního prostředí máte vy nejraději?

Rockyho. Na tom jsem vyrostl. Každý díl jsem viděl snad stokrát. Některé scény jsem si hodně pouštěl i jako motivační věci ještě během mé sportovní kariéry. Když už jsem někdy cítil, že nemůžu, tak jsem si řekl, že musím být jako Rocky.

Připravil Michal Voska, foto: Stanislav Honzík

co funguje a jak se co dělá, a věci mi postupně zapadaly do sebe.

Stává se vám ještě, že při režimování uděláte něco, co vám právě vadilo u režisérů, které jste zažil jako kaskadér?

To se mi stává pořád! A pak si říkám, že si o mně asi musí myslet, že jsem úplný idiot (směje se). Taky si to možná i mysleli. Ale na druhou stranu – když pak třeba viděli výsledek z natáčení Žizky, tak si najednou řekli: Jo, tak ono to nakonec vypadá takhle, aha... Což jen potvrzuje, že když máte při režimování určitý záměr, tak se ho musíte držet.

Sophie Lowe

**Do cvičení Adriatic Strike se poprvé
zapojily i letadlové lodě**

ALCY NAD TRIGLAVEM

Ve slovinském vzdušném prostoru se uskutečnil už 10. ročník mezinárodního cvičení Adriatic Strike. Za Armádu ČR se cvičení zúčastnila trojice letounů L-159 Alca s leteckým a pozemním personálem z čáslavské základny a předsunutí letečtí návodčí z 22. základny vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou.

Tradiční mnohonárodní cvičení je primárně zaměřené na výcvik předsunutých leteckých návodčích (JTAC – Joint Terminal Attack Controller) a letových posádek, dále na spolupráci při nácviku procedur a postupů během přímé letecké blízké vzdušné podpory (CAS – Close Air Support) a také na interoperabilitu v mezinárodním prostředí. Do cvičení se kromě České republiky zapojilo 25 aliančních a partnerských zemí a zhruba 650 příslušníků ozbrojených sil.

Piloti trénovali v horách

Pro piloty se jedná o vynikající zkušenost létat v kopcovitém horském terénu. Navíc ve Slovinsku panuje specifické počasí, v tomto období zejména velmi často přicházejí bouřky. Výcvikové vzdušné prostory jsou relativně malé, a to s sebou nese určité nároky na to, aby piloti z prostoru nevylétávali.

Letové zóny určené pro účely cvičení dosahují až do horského terénu (nejvyšší hora Triglav má 2864 m), což je pro piloty zásadní rozdíl oproti plochému terénu v České republice. „U nás bývají letecké střelnice na kopci a nalétáváme na ně v rovném terénu, ve Slovinsku byla střelnice v údolí a nalétávali jsme proti kopci. S takovým terénem je potřeba počítat, více přizpůsobit let a dbát na bezpečnost,“ vysvětluje podplukovník Pavel Linhart, velitel 212. taktické letky a jeden z pilotů, který výcvik absolvoval.

Návodčí sladili postupy

Cvičení se účastnily dva týmy náměštšských návodčích, které ze vzduchu podporovali piloti ostrou municí, což je nejvyšší stupeň výcviku CAS. Z náměštšské letecké základny tu byl i instruktor JTAC, který se podílel na

zajištění výcviku. Všichni si pochvalovali především spolupráci v mezinárodním prostředí a sladění postupů leteckých návodčích.

„V průběhu výcviku jsme se setkali s nejrůznějšími platformami zbraní, například Harrier, PC-9, houfnice M777 a měli jsme možnost vyzkoušet si navádění přímo z paluby letounu PC-6. Největší výzvou pro nás ale bylo zasažení helikoptérou pod vrchol Triglavu v rámci scénáře, který měl za úkol procvičit vedení bojové činnosti v horských podmínkách,“ shrnul jeden z náměštšských návodčích.

Prvně s účastí letadlových lodí

Slovinsko do přípravy scénářů cvičení investuje nemalé úsilí. Vůbec poprvé se jim podařilo do cvičení zapojit americkou letadlovou loď, která se pohybovala ve Středozemním moři a startovaly z ní letouny F-18. Kromě ní se zapojila

také španělská letadlová loď Juan Carlos, z níž startovaly bitevníky AV-8B Harrier II. Část letecké techniky působila ze slovinských letišť v Cerklje a Brniku, další část byla nasazena ze svých domácích základů, například letouny Eurofighter Typhoon z Německa, Tornáda a americké F-16 z Itálie. Piloti čáslavské 212. taktické letky tradičně létali z místní základny v Cerklje a nalétali cca 35 hodin včetně přeletu do a ze Slovinska.

Autor: kpt. Hana Havrdová

Národní muzeum otevřelo výstavu věnovanou jedné z nejdůležitějších událostí českých dějin 20. století

NIKDY SE NEVZDÁME!

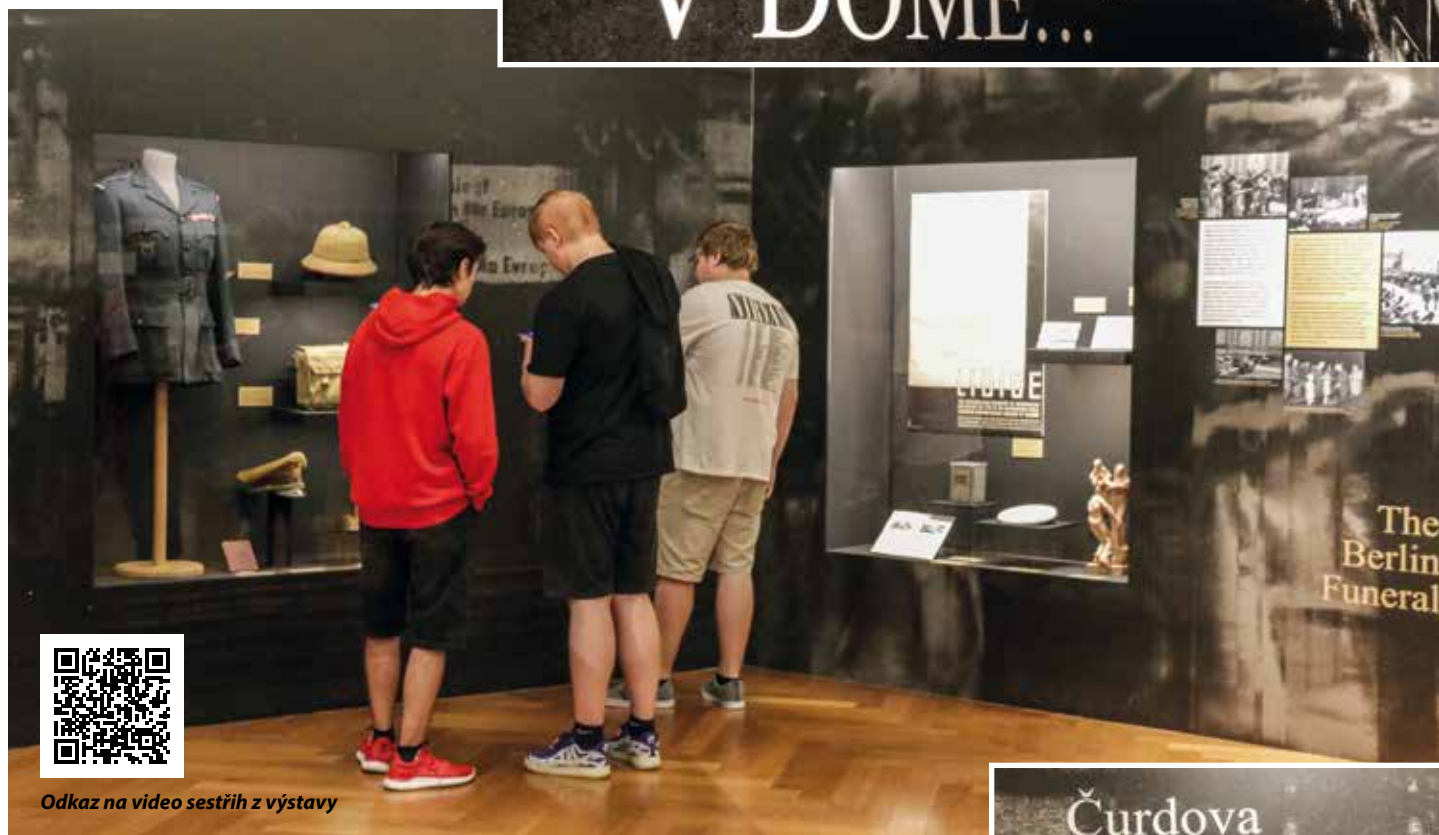
Nikdy se nevzdáme! je název výstavy v Národním muzeu, která připomíná nejen 80. výročí operace Anthropoid a další významné události roku 1942, ale také osudy obyčejných lidí a jejich neobyčejnou statečnost. Výstava je přístupná až do konce roku, poté se stane stálou expozicí Armádního muzea Žižkov.

Výstavní projekt *Nikdy se nevzdáme!*, který připravilo Národní muzeum společně s Vojenským historickým ústavem Praha, připomíná v širších souvislostech realitu Protektorátu Čechy a Morava i události a osudy spjaté s 38 dny druhého stanného práva v období mezi 27. květnem a 3. červencem roku 1942. Výstava představuje souvislosti předcházející atentátu na Reinharda Heydricha, především rozbití Československa, okupaci a příjezd Heydricha do Prahy v roce 1941. Akce parašutistů z 27. května 1942 pak odstartuje prezentaci reality protektorátu v oněch výše zmíněných 38 dnech výjimečného stavu. Návštěvník postupuje symbolicky týden po týdnu, je konfrontován s událostmi, veřejným prostorem protektorátu, propagandou i starostmi všedního dne. Postupně si projde významné události jako přípravy na atentát a následnou smrt Reinharda Heydricha, vyhlazení Lidic, boj v kostele sv. Cyrila a Metoděje, vypálení osady Ležáky a ukončení výjimečného stavu. V každém týdnu je pak v centru pozornosti konkrétní osud, který kombinací informace a emoce zpřítomňuje životy jednotlivců i rodin. Jde o osudy obyčejných lidí i elit.

Návštěvník se tak seznámí například s osudem rodiny Stehlíkovy z Rokycan, která podporovala parašutisty a následně byla popravena včetně ještě nezletilého Františka, či židovské dívky Alice Feinové z Nového Města na Moravě, která byla popravena v těhotenství. Představen je i osud generála Eliáše, který byl zatčen po nástupu Heydricha, odsouzen k smrti a popraven za druhého stanného práva, či lidických mužů, žen a dětí. Návštěvníci tak mohou sledovat příběhy statečnosti i obrovské důvěry ve svobodu národa a státu.

Záleží nám na hrdinech

„Operace Anthropoid je jednou z nejvýznamnějších událostí našich moderních dějin. Výstava Nikdy se nevzdáme! návštěvníky seznamuje

Odkaz na video sestřih z výstavy

s klíčovými událostmi roku 1942, realitou tehdejší doby, a především s osudy a hrdinstvím stovek statečných lidí, kteří za svobodu své vlasti neváhali položit své životy a na které nikdy nesmíme zapomenout," říká generální ředitel Národního muzea Michal Lukeš.

Výstavu si velice pochvaluje i brigádní generál Aleš Křížek, ředitel Vojenského historického ústavu. „Chtěl bych osobně poděkovat generálnímu řediteli Národního muzea Michalu Lukešovi za možnost zapojit Vojenský historický ústav Praha do tohoto výstavního projektu. Dovolte mi osobní vzpomínku na československé parašutisty Rudolfa Krzáka, Jaroslava Klemeše, Rudolfa Pernického a Čestmíra Šikolu. Mnohokrát mi opakovali, jak záleží na tom, aby se na operaci Anthropoid, na další výsadky a spolupracovníky parašutistů nikdy nezapomnělo. To, že zde tato výstava je a že

na podzim otevřeme zrekonstruované muzeum na Žižkově, je důkazem toho, že nám na naší historii a hrdinech skutečně záleží.“ K vidění je okolo stovky autentických předmětů z Národního muzea, Vojenského historického ústavu či Národního technického muzea. Návštěvníci tak na vlastní oči uvidí části výstroje Josefa Gabčíka a Jana Kubiše, a to včetně předmětů zabavených nacisty po boji v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje, například aktovku, kravatu, sako či pouzdro na pistoli. Dále bude možné si prohlédnout originál vysílačky desantu Silver A Libuše, přičemž je ve výstavě zmíněn právě osud radisty Jiřího Potůčka a pardubických podporovatelů výsadku Silver A. Tragédií Lidic připomíná číslo popisné 10 z lidické školy a k vidění jsou například také pohlednice adresované vězni do Buchenwaldu z června 1942 či růženec vyrobený

Boženou Dvorskou z chleba v pankrácké věz-nici před vykonáním popravy.

Protektorátní kino

Součástí výstavy je i tzv. protektorátní kino, kde mohou návštěvníci sledovat dobové týdeníky právě z oněch několika týdnů druhého stanného práva. Výstavu současně doplňují obrazovky s představením dalších osobností z oblasti odboje, církve či umění. Součástí je též audioprogram dobového rozhlasu. Celou výstavu pak uzavírá opět širší politický kontext, oduznání Mnichova a vývoj protektorátu do osvobození roku 1945, včetně vyrovnání se s důsledky druhého stanného práva v po-válečných soudech. Výstava tak přirozeně pře-chází ke konci války spojenému s tresty udělo-vanými kolaborantům a zrádcům.

K výstavě je připraven i bohatý doprovodný vzdělávací program. Pro 2. stupeň ZŠ a střední školy jsou připraveny krátké badatelské úkoly, díky nimž žáci odhalí události spjaté s aten-tátem a druhým stanným právem, poznají zdánlivě obyčejné osudy lidí propojené s od-bojem a nahlédnou do každodenního života obyvatel protektorátu. Připraveny jsou i speci-ální půldenní lektorované programy připrave-né ve spolupráci s Památníkem ticha Bubny. Programy jsou založeny na práci s dobovými prameny a vychází z konceptů badatelsky ori-entované výuky. Žáci budou za pomoci lektora pracovat s historickými materiály a společ-ně se pokusí pochopit ideologii nacistického plánování budoucnosti. Aktivitu uzavírá mo-derovaná diskuse o etických otázkách spo-jených se zneužitím vědy pro politické cíle. V následující části programu se žáci seznámí s událostmi týkajícími se atentátu a stanným právem a soustředí se na poznávání osudů konkrétních osobností spjatých s odbojem. Chybět nebudou ani komentované prohlídky výstavy a doprovodné materiály ke stažení pro školy i veřejnost v podobě serií map s vy-značenými trasami po místech paměti v růz-ných městských částech. Vzdělávací programy bude možno rezervovat na webových strán-kách Národního muzea v sekci Pro školy.

Exponáty VHÚ Bratislava

Výstavu Nikdy se nevzdáme! doplňuje také menší výstava s názvem Hrdinovia odboja připravená Slovenským národním muzeem a Vojenským historickým ústavem Bratislava. Ta ilustruje odboj a odpor části slovenské spo-lečnosti proti fašismu. Představuje osobnosti armády i politiky, které se snažily o obnovení Československa. Konkrétně například generála Rudolfa Viesta či politika Jozefa Lettricha. Sbírkové předměty pak představují jak dokla-dy odboje, včetně předmětů Josefa Gabčíka, tak i realitu Slovenského státu.

Výstava Nikdy se nevzdáme! je návštěvníkům přístupná do konce tohoto roku.

Text: NM Praha, Michal Voska,
foto: Jana Deckerová a Michal Voska

Bylo několik málo minut po půl jedenácté, 27. května 1942...

ANTHROPOID – OD PLÁNŮ K ČINŮM

„Můj úkol tkví v zásadě v tom, že společně s jiným příslušníkem československé armády budu odeslán do vlasti, abych v čase, na místě a v situaci, která se podle našeho zjištění na místě a za daných okolností bude zdát nejvhodnější, provedl nějakou sabotážní nebo teroristickou akci, tak účinnou, aby měla patřičný ohlas jak doma, tak za hranicemi Československé republiky. Učiním podle svého nejlepšího vědomí a svědomí vše, abych tento úkol, k jehož provedení jsem se dobrovolně přihlásil, úspěšně splnil.“

Dne 27. května 1942 byla v pražské ulici V Holešovičkách právě taková akce, v důsledcích mnohem účinnější a závažnější, než se o půl roku předtím v Londýně předpokládalo, provedena. Několik desítek vteřin následujících po několika desítkách minut čekání se stalo objektem zájmu několika generací.

Co se přesně stalo? Jaká byla souslednost událostí? A kdo celou akci vymyslel, schválil a kdo s ní naopak nesouhlasil? Svůj názor na věc měli němečtí vyšetřovatelé i českoslovenští zpravodajci již během války a mnoho historiků, badatelů a spisovatelů pak v dalších dekádách až dodnes. Každoročně se objevují nové poznatky, od technických detailů, přes zmiňovanou souslednost úkonů v místě samotné akce, až po snahy o posouvání samotného pojmenování této události.

Rotmistr Josef Gabčík

Rotmistr Jan Kubiš

Cílem odstrašující akce se měl stát Karl Hermann Frank nebo Reinhard Heydrich. Datum útoku bylo symbolicky stanoveno na 28. říjen. Operace dostala krycí označení Anthropoid a měla být provedena prostřednictvím dvojice důkladně vycvičených vojáků, kteří by byli v civilním oděvu vysazeni padákem na okupované území. Vybráni byli úspěšní absolventi speciálních kurzů rotmistr Josef Gabčík a rotmý Karel Svoboda. Následně byli oba odesláni na doplňující výsadkový výcvik, během něhož se ale Svoboda zranil a nemohl dále pokračovat v přípravě na svěřený úkol. Na Gabčíkovo přání byl nahrazen rotmistrem Janem Kubišem, což vzápětí potvrdil velitel skupiny ZÚ major Karel Paleček, který předtím Kubiše osobně vybíral.

Naléhavost operace však postupně ztrácela prioritu a přednost dostal program Silver, jehož hlavním úkolem bylo obnovit ztracené rádiové spojení s domácím odbojem. Rotmistři Kubiš a Gabčík mezitím absolvovali doplňující výsadkový a střelecký výcvik pod dohledem britských instruktorů. Vzhledem

Plánování

Myšlenka provádění sabotážních akcí a atentátů na představitele německé okupační moci a kolaboranty byla přítomná již v roce 1939 v souvislosti s odbojovou organizací Perun. Ojedinelé akce však byly často zakryty natolik, že nemohly vyvolat onen patřičný ohlas a případně i akce návazné. Pozice československého zahraničního politického vedení nebyla ve druhé polovině roku 1941 příliš silná. Po napadení Sovětského svazu jeho někdejší nacistickým spojencem se pozornost světa obracela na východní frontu a Protektorát Čechy a Morava představoval klidnou výrobu a přepravní koridor pro německou armádu. Až nástup nového zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha dne 27. září 1941 a zejména jím vyhlášené stanné právo donutily československé zpravodajce k rozhodnutí o důrazné odvetě.

Heydrichův automobil po útoku (foto nahoře a dole)

Nadporučík Rudolf Hrubec při demonstraci střelby ze samopalu Sten Mk. II.

k nedostatku vhodných letounů došlo k několika odkladům operace.

V protektorátu

K odletu skupiny Anthropoid došlo až v noci z 28. na 29. prosince 1941. Jelikož bylo třeba využít možností prostorného letounu s dlouhým doletem, byly tímto letem současně vysazeny i zpravodajské a spojovací paraskupiny Silver A a Silver B. Orientace posádky byla velmi ztížena tím, že většina orientačních bodů byla pokryta velkým množstvím sněhu, pod nímž zmizely železnice, řeky i menší města. Pravděpodobně tato skutečnost vedla k navigačnímu omylu, kdy osádka zaměnila Prahu za Plzeň. Tak se stalo, že namísto východně od Plzně vysadila skupinu Anthropoid u obce Nehvizdy u Čelákovic, východně od Prahy. Obdobně nepřesně byly vysazeny i dvě zbývající skupiny.

Po přistání parašutisté ukryli osobní operační výstroj a sabotážní materiál v zahradní boudě, kde přečkali svou první noc v protektorátu. Ráno na místní faře zjistili, že došlo ke značné navigační chybě. Podle původních pokynů odjeli na Plzeňsko, kde vyhledali kontaktní osoby.

V podstatě náhodné napojení na sokolský odboj, způsobené navigační chybou, se ukázalo pro úspěch operace Anthropoid jako rozhodující. Mlynář Bauman informoval bývalého náčelníka IV. okrsku sokolské župy Barákovy Jaroslava Starého, od něhož vedla cesta do Prahy k náčelníkovi vysočanského Sokola a členovi organizace Jindra Jaroslavu Piskáčkovi. Tato odbojová skupina, spolu s některými pracovníky bývalé Masarykovy ligy proti tuberkulóze, poskytla oběma parašutistům ilegální byty v Praze a veškerou pomoc, tj. pomohla zlegalizovat jejich pobyt na půdě

protektorátu – obstarala jim policejní přihlášky, pracovní knížky, kmenové listy i potravinové lístky.

Absolutní a bezvýhradná podpora ze strany sokolské rezistence se ukázala jako zcela klíčová. Radikální představitelé sokolského odboje pojalí Heydrichovu likvidaci do značné míry osobně – jako krevní mstu za stovky vedoucích činitelů Sokola, kteří jeho zásluhou umírali v koncentračním táboře Osvětim po likvidaci jejich organizace v říjnu 1941.

Zkrátka si parašutisté vybudovali síť spolupracovníků a podařilo se jim navázat kontakt i s dalšími parašutisty. K hlavním přechovávatelům parašutistů patřily rodiny Moravcova a Zelenkova ze Žižkova, Oktábcova z Karlína, Novákova z Libně, Fafkova z Vinohrad, Svatošova ze Starého Města, Khodlova z Vysočan a Ogounova z Dejvic. Je téměř jisté, že bez jejich podpory by cesta k úspěšnému

atentátu byla buď podstatně ztížena, anebo zcela znemožněna.

V noci z 25. na 26. dubna se na Plzeňsku rozhořely signální ohně, které měly vyznačit plochu pro bombardování Škodových závodů. Celé akce s názvem Canonbury se zúčastnili někteří parašutisté ze skupin Anthropoid, Silver A a Out Distance. Akce nevedla ke kýženému výsledku, protože došlo ke svržení smrtícího nákladu z bombardérů mimo určený prostor. Poté se již Anthropoid naplno věnoval přípravám ke svému úkolu.

Provedení atentátu

Možností pro provedení úkolu operace Anthropoid bylo několik, čemuž také odpovídala nadstandardní operační výzbroj výsadku. Podle pozoruhodného dokumentu, signovaného kapitánem Heskethem Pritchardem z ledna 1942, se mohlo jednat o následující způsoby atentátu: při cestě na Hrad či do úřadu zasáhnout jeho automobil či pancéřovaný železniční vagon bombou, napadnout jej při cestě v salonním železničním voze, podmiňovat komunikaci, po níž by jel, či na volném prostranství při některé z oslav či ceremonií. V závěru kapitán Hesketh Pritchard konstatoval: „Čas a místo útoku zvolí oba agenti sami co nejdříve, podle vlastního uvážení. Byli vyškoleni ve všech způsobech zabíjení, které jsou nám známy. Oba jsou odhodláni tuto akci provést bez ohledu na to, zda je či není příležitost k úniku.“

Ideální formou atentátu se zdál být útok na automobil v místě, kde musí výrazně přibrzdit. Průzkumem variant a tras byla vybrána zatáčka u Vychovatelny v Praze-Libni, kudy Heydrich jezdil ze svého sídla v Panenských Březanech na Pražský hrad.

Dne 27. května 1942, několik málo minut po půl jedenácté, musel protektorův vůz, řízený jeho osobním strážcem Johannesem Kleinem, zpomalit v ostré zatáčce. Situace byla značně nepřehledná, neboť právě přijížděla tramvaj. Tohoto okamžiku využil Gabčík, jehož úkolem bylo Heydricha z bezprostřední blízkosti zastřelit. Jeho samopal Sten Mk. II však v kritickou chvíli selhal. Automobil ujel několik metrů, než jej z bezprostřední blízkosti Kubiš zasáhl speciálně upravenou bombou s nárazovým zapalovačem. Přestože nedopadla dovnitř vozu, exploze poničila jeho pravou zadní část. Střepiny zasáhly Heydricha do pravého boku a lehce na obličej poranily i samotného Jana Kubiše. Po výbuchu oba parašutisté urychleně opustili místo útoku. Josef Gabčík ještě při útěku postřelil Heydrichova osobního strážce Johanneše Kleina.

Další dny

Ihned po atentátu německé hlídky izolovaly Prahu, byl vyhlášen výjimečný stav, následujícího dne rozšířený na celé území protektorátu. Došlo k rozsáhlým domovním prohlídkám a zatýkání. V souvislosti s výjimečným stavem byly popraveny stovky v té době vězněných osob.

Výsledek nacistického teroru, který následoval v odvetu za atentát na Heydricha, zcela

Atentát se již během války dostal do širokého povědomí. Zde například v podobě kartičky ze žvýkaček War Gum.

Vyhledávka slibující odměnu za dopadení pachatelů atentátu

změnil tvář protektorátu. Absolutní zvůli, které se okupační aparát dopustil na civilním obyvatelstvu protektorátního zázemí, symbolizovaly osudy dvou vyhlazených a z povrchu zemského vymazaných obcí – Lidic a Ležáků. Dne 24. října 1942 došlo v Mauthausenu k největší popravě českých vlastenců, pomocníků a příbuzných parašutistů. Množství civilních obětí představovalo pro čs. exilovou vládu a prezidenta dostatečnou devízu pro závěrečnou ofenzivu vůči Velké Británii a Francii, jejímž výsledkem bylo odzúdnání mnichovské dohody a garance předmnichovských hranic Československé republiky. Velká Británie tak učinila dopisem

ministra zahraničních věcí Anthonyho Edena dne 5. srpna 1942. Na konci září 1942 se připojil i Francouzský národní výbor v čele s generálem Charlesem de Gaullem. Skupina Anthropoid tak splnila svůj úkol.

Text: Zdeněk Špitálník – VHÚ, foto: archiv VHÚ

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA

7/2022

dukla**sport**

Foto: CPA

ODLOŽILŮV MEMORIÁL:

KVALITNÍ VÝKONY, LOUČILY SE LEGENDY

HRDINKA Z TROJE. FIŠEROVÁ VE SVĚTOVÉM POHÁRU EXCELOVALA

ODLOŽILŮV MEMORIÁL

VADLEJCH POSLAL OŠTĚP ZA 85 METRŮ, HLAVNÍ ZÁVOD NA 1 500 METRŮ VYHRÁL ETIOPAN

Bylo se na co dívat. Jak je ostatně na Memoriálu Josefa Odložila zvykem. 29. ročník přinesl na Julisce natěšeným divákům řadu kvalitních výkonů. Ať už v podání ostřílených závodníků či vycházejících atletických hvězd. Hlavní disciplínu mítinku, tradiční závod na 1 500 metrů, v němž Odložil získal stříbro na OH v Tokiu 1964, vyhrál Wegene Addisu z Etiopie za 3:37,93. Z českých závodníků byl nejlepší šestý Jan Friš.

Velká pozornost se soustředila do oštěpařského sektoru. Zákonitě. Mezi muži se v něm představili medailisté z poslední olympiády v Tokiu – Jakub Vadlejch a Vítězslav Veselý. Vadlejch si vedl suverénně. Ve třetí sérii zaznamenal 85,50 metru a nebylo co řešit. Veselý skončil třetí v sezonním maximu 78,90.

„Pětaosmdesát metrů v protivětru je výborných. Našel jsem něco i na technice. Když to zlepším, mohu se posunout,“ zmínil při hodnocení závodu. „Chodím sem už sedmáct let a pětikrát za sebou jsem neprohrál. To je myslím skvělá statistika. Doufám, že v tom budu

pokračovat.“ Přímo na stadionu byla i jeho v dubnu narozená dcera Emma. „Fakt příjemný. I když nemohla fandit, protože je pořád ještě malinký mimčo,“ usmíval se.

Mezi ženami potvrdila při absenci zraněné Barbory Špotákové roli favoritky další duklačka – Nikola Ogrodníková. Svěrenkyně Jana Železného předvedla nejdelší pokus v páté sérii, kdy poslala 600 gramů těžké náčiní do vzdálenosti 62,65. O více než dva metry porazila v Memoriálu Dany Zátokové olympijskou vítězku z Ria 2016 Saru Kolakovou z Chorvatska. „Byla to pro mě náročná soutěž, docela

jsem se s tím prala. Ostatní pokusy byly hodně nevyrovnané,“ poznamenala jednatřicetiletá atletka. Vítězství ji ale samozřejmě potěšilo. „Na tomhle stadionu trávím hodně času. Jsem ráda, že to vyšlo.“

Povedenou disciplínou byla tyč v podání teprve dvaadvacetiletého Thibauta Colleta z Francie, který se výkonem 582 centimetrů postaral o vyrovnání rekordu memoriálu.

Slušně zaplněná hlavní tribuna tleskala i stodesítce překážek s českým rekordmanem Petrem Svobodou. První start v sezoně pro něho určitě nemohl dopadnout lépe. Svoboda

ATLETICKÝ MÍTINK VE VÝSLEDČÍCH

MUŽI

100 m (vítr -0,3 m/s): 1. Charleston (USA) 10,11, 2. Edoburun (Brit.) 10,27, 3. Bardi (Braz.) 10,29.

400 m: D. Borlée (Belg.) 45,80, 2. Schlegel (Něm.) 46,11, 3. De Miranda (Braz.) 46,58, 4. Desenský (ČR) 46,71.

1 500 m: 1. Addisu (Et.) 3:37,93, 2. Tison (Fr.) 3:38,08, 3. Szögi (Maď.) 3:38,34, ...6. Friš (ČR) 3:40,32.

110 m př. (-0,9 m/s): 1. Svoboda (ČR) 13,47, 2. Brathwaite (Barb.) 13,49, 3. Constantino (Braz.) 13,53.

400 m př.: 1. Derbyshire (Brit.) 49,53, 2. Müller (ČR) 49,63, 3. Rowe (Jam.) 50,11.

3 000 m př.: 1. Tabti (Alž.) 8:28,88, ...4. Vích (ČR) 8:38,99.

Dálka: 1. Juška (ČR) 801, 2. Schwarzbard (Izr.) 768, 3. Nykyforov (Ukr.) 762,

Koule: 1. Toader (Rum.) 21,02, 2. Ponzio (It.) 20,71, 3. Szyszkowski (Pol.) 20,09, ... 5. Procházka (ČR) 17,48.

Oštěp: 1. Vadlejš (ČR) 85,50, 2. Gailums (Lot.) 79,61, 3. Veselý (ČR) 78,90.

Tyč: 1. T. Collet (Fr.) 582.

ŽENY:

200 m (-0,5 m/s): 1. Dobbinová 23,04, 2. Pipiová 23,45, 3. Henryová (všechny Brit.) 23,47, 4. Bendová (ČR) 23,58.

800 m: 1. Mezuliániková (ČR) 2:01,14, 2. Barthaová-Kériová (Maď.) 2:01,18, 3. Sahnouneová (Fr.) 2:02,28.

100 m př. (-1,1 m/s): 1. Barberová (USA) 13,06, 2. Baptéová (Fr.) 13,14, 3. Jiranová (ČR) 13,42.

400 m př.: 1. Turnerová (Brit.) 55,63, 2. Jíchová (ČR) 55,73, 3. Ledecká (SR) 56,01.

Tyč: 1. Švábíková (ČR), 2. Hladíčeková (Ukr.) obě 450, 3. Kleknerová (Maď.) 440.

Oštěp: 1. Ogrodníková (ČR) 62,65, 2. Kolaková (Chorv.) 60,32, 3. Van Dyková (JAR) 59,24, ...5. Tabačková (ČR) 58,67.

Výška: 1. Junnilaová (Fin.) 187, 2. Čumačenková (Ukr.) 187, 3. Gusinová (Řec.) 187, ...6. Hrubá (ČR) 180.

** Jména tučně: závodníci Dukly*

Nikola Ogrodníková vyhrála oštěp výkonem 62,65 metru.

Za velkého potlesku se loučily legendy Dukly – Jakub Holuša, Zuzana Hejnová a Petr Frydrych.

zvítězil za 13,47, v cíli byl o dvě setiny rychleji než Shane Brathwaite z Barbadosu.

V běhu na 400 metrů překážek nabíhal Vít Müller do cílové rovinky jako první. V závěrečných metrech jej však předstihl Seamus Derbyshire z Velké Británie. Přesto si Müller zaběhl letošní maximum – 49,63. Na stejné trati si vylepšila osobní rekord mocně finišující Nikoleta Jíchová (55,73), bylo z toho rovněž druhé místo.

V dále létal nejdále Radek Juška. Za osm metrů to vyšlo ve třetí sérii (8,01).

Loučily se legendy

V rámci mítinku, zařazeného do bronzové kategorie World Athletics Continental Tour, proběhla rovněž oficiální rozloučení s úspěšnými závodníky armádního klubu Dukla – překážkářkou Zuzanou Hejnovou, dvojnásobnou mistryni světa na 400 metrů a třetí ženou z OH v Londýně 2012, připravující se momentálně na mateřské povinnosti, bronzovým oštěpařem z MS 2017 Petrem Frydrychem a mílařem Jakubem Holušou, halovým mistrem Evropy na 1 500 metrů (2015) či vicemistrem světa na osmistovce (2012).

„Vyběhnout se mi už nepovedlo, ale nevádí. Zamávat a poděkovat lidem na Julisce právě při Odložilovi bylo příjemné. Myslím, že jsem tady startoval snad třináctkrát. Nikde jinde jsem tolik závodů na jednom mítinku neabsolvoval. Vzpomínek je spousta, teď jsem to uzavřel,“ poznamenal čtyřiatřicetiletý Holuša, jenž se nyní v Dukle věnuje přípravě svých nástupců. „Zdraví dostalo přednost. Na dráze už to nešlo. Rozhodnutí ukončit kariéru bylo spíše úlevou. Boj s bolavou patou mi dával zabrat. Přišla možnost trénovat, tak jsem do toho šel a jsem rád. Moc mě to baví,“ pronesl spokojeně.

Text: Pavel Král (ASC Dukla), foto CPA

Pocit štěstí z dobře odvedené práce

HRDINKA Z TROJI. FIŠEROVÁ PŘI SVĚTOVÉM POHÁRU BAVILA NA KAJAKU I KANOI

Ta dívka baví. Je jedno, jestli sedne do kajaku či kanoe. Umí obojí. Stejně jako sněhová královna Ester Ledecká. V Troji při Světovém poháru vodních slalomářů byla Tereza Fišerová za hrdinku. Vybojovala dvě zlata. To druhé ke všemu s krvavým zraněním nad pravým okem.

Atmosféru před domácím publikem si užívala. „Jsem neuvěřitelně šťastná. Bylo těžké udržet koncentraci, ale povedlo se mi před fantastickými fanoušky vyhrát. Moc ani nevím, jak jsem to projela,“ rozplývala se v cíli povedeného závodu kanoistek, v němž na druhou Elenu Lilikovou z Německa najela rovnou vteřinu. Den před tím absolvovala finále na kajaku – v kategorii, v níž letos mezi dospělými debutuje. Byl z toho také skvělý výsledek – 5. místo. Z boje o pódium ji odsunul nepatrný dotek v brance číslo 16, za který inkasovala dvoutvřínovou penalizaci. Ale vůbec nelamentovala.

„Jízda se mi povedla. Líp to snad ani nešlo,“ hodnotila pozitivně své vystoupení.

Třetí nezapomenutelný zážitek přišel na závěr programu. V extrémním slalomu, v němž se v květnu stala v Liptovském Mikuláši mistryní Evropy, prokázala, jak náramně jí tato nová olympijská disciplína sedí. Pavoukem procházela jako nůž máslem až do semifinále. Tam vedoucí Fišerovou v protivodné brance zle naremplovala Číňanka Jen Tia-chua. Špičkou plastového kajaku jí způsobila tržnou ránu nad pravým okem. „Některé soupeřky by si měly dávat pozor a mít loď pod větší kontrolou,“ konstatovala Fišerová. V cíli jí po obličeji pořád tekla krev. Zákonitě se rozhodovala, zda vůbec nastoupí k finále. „Mohla jsem se buď bát, nebo do toho vlítnout,“ popisovala. Zvítězila varianta číslo dvě. Čtyřadvacetiletá reprezentantka všem ujela a slavila v Troji

druhé zlato. „Jsem bojovník. Znovu jsem to ukázala,“ těšilo ji.

Nadšená Martina Satková

Neztratili se ani další zástupci armádního klubu Dukla. Na místě je ocenit skvělý bronz Martiny Satkové a páté místo Vojtěcha Hegera v kategorii C1. „O takovém výsledku jsem snad ani nesnila. Závodit před domácími fanoušky je fakt nejvíc. Cítila jsem, jak to podél trati bouří. Byl to nářez, moc jsem si to užila,“ rozplývala se Satková.

Hegera dělilo od medailové pozice 1,38 vteřiny. „Chyby tam byly. Kluci přede mnou jeli líp. Pořád je co zlepšovat. Na báječnou kulisu v Troji ale budu vzpomínat ještě dlouho,“ uvedl.

Text: Pavel Král (ASC Dukla), foto: Barbora Reichová

PARÁDA V DESETIBOJI. KOPECKÝ MÁ DOMÁCÍ TITUL I LIMIT PRO MISTROVSTVÍ EVROPY!

Ondřej Kopecký je desetibojařským mistrem republiky. A nejen to. V pražském Edenu splnil ostrý kvalifikační limit pro účast na mistrovství Evropy v Mnichově. Člen armádního klubu Dukla si vylepšil osobní rekord na hodnotu 8 310 bodů!

Spolupráce s legendou Romanem Šebrlem přináší ovoce. Kopecký v polovině května absolvoval první závod v polské Bydhošti. Poprvé zde zdolal osmitisícovou hranici (8 041), 5. června se po závěrečné patnáctistovce radoval z ještě mnohem lepšího výkonu. „Jsem spokojen. Pár disciplín mě fakt překvapilo. Ty dva dny jsem si parádně užil,“ neskrýval nadšení čtyřiaadvacetiletý atlet.

Kopecký poprvé v kariéře překonal v oštěpu hranici 60 metrů (61,90). Ke zdolání 8 300 bodů musel závěrečný běh na 1 500 metrů

absolvoval pod 4:35, což se s vypětím všech sil povedlo. Ziskem 8 310 bodů se zařadil na sedmé místo českých historických tabulek. „Chtěl jsem udělat 8 100. Cokoliv víc by bylo do plusu. Povedlo se,“ usmíval se v audionahrávce Českého atletického svazu.

Zde výkony Ondřeje Kopeckého na MČR v jednotlivých disciplínách: 100 m: 10,86 – dálka: 763 – koule: 13,63 – výška: 195 – 400 m: 48,54 – 110 m př.: 14,23 – disk: 44,92 – tyč: 500 – oštěp: 61,90 – 1 500 m: 4:34,12 – dohromady 8 310 bodů.

Text: Pavel Král (ASC Dukla), foto: CPA

VOZP

**VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠTOVNA**

ŠPOTÁKOVÁ ZAČALA OPATRNĚJI. CÍL PŘIJDĚ V SRPNU V MNICHOVĚ. „JE DOST ČASU, ABYCH SE ROZZÁVODILA,“ ŘÍKÁ

Červnový start byl rozváznější. Ono se také nelze divit. Barbora Špotáková musela kvůli zranění lýtky vstup do své zřejmě poslední sezony korigovat a odřeknout účast na Zlaté třetě i Memoriálu Josefa Odložila.

Co ji vlastně v květnu přibrzdilo? „Když jsem se naplno rozbíhala postranním během, píchlo mě v úponu lýtkového svalu. Při jiném pohybu jsem to necítila, ale ono všechno souvisí se vším. Hodně mi pomohl BTL laser, který pracuje vysokou intenzitou a je neefektivnější na podobná zranění. Díky němu se stav lýtky zlepšil,“ popsala léčbu.

Oštěpařka Dukly Praha se tak poprvé objevila 14. června na mítinku Kladno hází a o čtyři dny později závodila na Diamantové lize v Paříži. Na oblíbeném Sletišti ji oštěp moc neposlouchal. Výkonem 58,70 metru obsadila sedmé místo. „Nebylo to nic moc, ale myslím, že výsledek vypadá hůř, než jaká byla skutečnost. V rozcvičování jsem šedesátku pokaždé lehce hodila, ale pak jsme čekaly dvacet minut

na začátek soutěže a najednou to bylo pryč. Už jsem se do toho nedostala, nevím proč,“ divila se.

Zároveň ale přiznala, že se o nohu bála. „Skoro jsem neběžela, což při oštěpu nejde. Ani jednou jsem ho správně netrefila,“ přiznala.

Pařížský výkon byl o poznání lepší. Hned v úvodní sérii její oštěp doletěl na značku 60,35, což byl její jediný platný pokus v soutěži. Ten v konečném účtování stačil na šestou příčku.

„Umístění je úměrné výkonu. I když to nebyla žádná sláva, je to aspoň season best. Zatím je pořád znát, že jsem nemohla trénovat z plného rozběhu. Kladně hodnotím, že jsem to odházela ve zdraví,“ popsala Špotáková své pocity s odkazem, že se těší na další závody. „Sezona pro mě pořád začíná. Její cíl přijde až 20. srpna při evropském šampionátu v Mnichově. Ještě je dost času, abych se rozzávodila,“ dodala trojnásobná olympijská medailistka.

Text: Milan Novotný, foto: CPA

ARMY DEN: DUKLA BYLA VIDĚT, MINISTRYNĚ VESLOVALA NA TRENAŽÉRU

Velký zájem vzbudilo účinkování sportovců ASC Dukla na 5. ročníku prezentace Armády České republiky, Vojenské policie, Hradní stráže a ostatních složek resortu Ministerstva obrany v Atriu Flora. Ukázky šermu, lukostřelba či autogramiáda celodenní program výrazně zatraktivnily. A jedna zajímavost: veslařský trenážér vyzkoušela i ministryně obrany Jana Černochová. Šlo jí to náramně. „Alespoň si budu moci dát gumové medvídky,“ pobavila

přítomné při absolvování stometrové trati na simulátoru.

Pestrou nabídku, v níž nescházely také ukázky bojového umění, lezení, kynologie či

Své umění předvedla i lukostřelkyně Jindřiška Vaněčková.

přehlídky vojenské výstroje a techniky, obohatila právě vystoupení členů armádního klubu Dukla. Moderní pětibojaři Martin Vlach s Janem Kufem navlékli šermířskou výstroj,

další úspěšný olympionik a trenér v jedné osobě Libor Capalini přibližoval pravidla. Na hlavní stage rovněž vystoupila lukostřelkyně Jindřiška Vaněčková.

Pohodovou atmosféru umocnila autogramiáda. Desítky fanoušků si odnášely podpisy Barbory Špotákové, Davida Svobody, Imricha Bugára, manželů Paulových, Petra Frydrycha a již výše zmíněných hvězd ASC Dukla.

Armádní den nadchl se vším všudy.

Text: Pavel Král (ASC Dukla), foto: CPA

Moderní pětibojaři Jan Kuf a Martin Vlach při ukázce šermu

Sportovní legendy Imrich Bugár a Barbora Špotáková při autogramiádě

V DUKLE PŘES ČTYŘICET LET.

ODVÁRKOVA ÚSPĚŠNÁ MISE KONČÍ...

*Se svým nástupcem Radkem Jančíkem
vloni na Ruzyni vítali stříbrného střelce
z OH v Tokiu Davida Kosteckého.*

Kanoistou je pořád, tělem i duší. K tomu zdatný úředník, jenž na postu ředitele řízení odboru sportu v ASC Dukla působil více než deset let a odvedl obrovské množství práce. Vratislav Odvárko (nar. 13. prosince 1953) odchází do důchodu s čistým stolem. Nudit se prý rozhodně nebude. „Je mi osmašedesát. Sportuju, se svazem spolupracuji dál v roli neformálního konzultanta. A doma je práce, že ji nestihnu udělat do konce života,“ směje se při dotazu na osobní vyřízení v nejbližší budoucnosti. S Duklou de facto spojil celý sportovní i profesní život. „Je to srdeční záležitost. Vždyť jsem tu v různých funkcích strávil přes čtyřicet let,“ přitakává.

Málokdo ví, že coby malý kluk začínal narodním Lipně s alpským lyžováním a světe div se, v žácích dokonce vyhrál věhlasné Skiinterkriterium v Říčkách. Díky Ludmile Polesné, bývalé vynikající vodní slalomářce, si oblíbil také kanoistiku. Coby specialista sjezdař patřil mezi domácí špičku. V roce 1980 narukoval do Dukly Trenčín jako „rychlostník“. Na deblu se mu hned poštěstilo startovat na mistrovství světa v Nottinghamu (9. místo na 1 km, 10. místo na 10 km). „Byl to můj první velký šampionát. Do Anglie se člověk tenkrát běžně nepodíval. Poprvé jsem taky letěl letadlem. Prostě spousta

zážitků. A povedly se i závody,“ vzpomíná na jeden z vrcholů sportovní kariéry.

A protože byl v té době už ženatý a měl dvě děti, požádal o převelení do Prahy. Jako závodník působil v Dukle do roku 1985, posléze se stal trenérem mládeže kanoistiky v ASO. „S Jirkou Vrdlovcem jsme vybudovali nejsilnější oddíl v Čechách. Krásná kapitola.“ Kajakáře měl Odvárko na starosti i coby hlavní trenér dospělých. „Třeba před mistrovstvím světa v Mexiku 1994 jsme trénovali jenom v Praze, bez vysokohorské přípravy. A kluci se stejně dokázali probojovat do finále čtyřkajaku a na kilometru obsadit velmi pěkné osmé místo. Udělali mi tenkrát obrovskou radost.“

Až do olympiády v Sydney prožíval Odvárko v roli kouče vesměs dobré časy. Dukla reprezentaci hojně zásobovala. Poté nastala výkonnostní krize. „Po kvalifikaci v Duisburgu jsme neměli žádné místo pro Hry v Pekingu. Muselo se s tím začít něco dělat, protože nezdary trvaly už od Atén 2004,“ přibližuje zapeklitou situaci. Východiskem se stalo angažování zkušeného polského experta Jerzyho Dziadkowiece. Odvárko byl iniciátorem celé akce. „Společně se svazem jsme nastavovali novou koncepci kanoistiky v Čechách. Přenastavili jsme systém tréninků i soustředění. Postupně

se nám začalo dařit. Jsem moc rád, že jsem k tomu mohl přispět.“

Od roku 2010 už fungoval coby pravá ruka ředitele ASC Dukla na sportovním oddělení. V této pozici si vychutnával medailové úspěchy Josefa Dostála či čtyřkajaku. „Nahodilo se to. Počínaje Londýnem jsme vždycky přivezli nějakou olympijskou medaili, kluci byli vidět i při dalších vrcholných akcích,“ těší ho.

Jak na trenérské, tak ředitelské židli měl Odvárko velkou zodpovědnost. „U vody to bylo lepší, vyčistíte si hlavu,“ pousměje se. „Ale dívat se na to všechno z nadsledu mělo také svoje kouzlo. Od kanoistiky jsem vlastně nikdy neodešel, neustále jsme v něčem spolupracovali. V nové funkci jsem si však výrazně rozšířil obzory o fungování všech našich oddílů.“

Co konkrétně má na mysli? „Když jsou úspěchy, je to fantastické, příjemné, slaví se. Na téhle pozici se však spíše perete s problémy. Lidi vám nevolají, aby vás chválili, ale protože zpravidla potřebují něco vyřešit.“

Vratislav Odvárko byl pro tuto roli jako stvořený. Často využíval diplomatických schopností. „Jinak to ani nešlo. Ale bavilo mě to.“ Co dodat. Za odvedenou práci zaslouží pořádný potlesk!

PŘÁVNÍ PORADNA

Interního komunikačního portálu

Na portálu se objevují dotazy i k poskytování otcovské poporodní péče vojákům z povolání. Jedním takovým dotazem se budeme dnes zabývat.

Dotaz:

Rád bych využil otcovskou poporodní péči, která je umožňována i nám, vojákům z povolání. Jenže jsem zjistil, že bych z důvodu čerpání „otcovské“ přišel o stabilizační příspěvek. V § 70b odst. 4 zákona o vojácích z povolání je uvedeno, že stabilizační příspěvek vojákovi nepřísluší a) po dobu, kdy se připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem, nebo b) za kalendářní měsíc, ve kterém měl voják alespoň den neomluvené nepřítomnosti ve službě. Mám tedy dotaz, proč je u vojáka z povolání nahlíženo na čerpání „otcovské“ jako na neomluvenou nepřítomnost ve službě, čímž přichází o stabilizační příspěvek? Přičemž občanští zaměstnanci v pracovním poměru mají tuto dobu omluvenou.

Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Nejprve bude nutné uvést na pravou míru váš mylný výklad ustanovení § 70b zákona o vojácích z povolání. Na otcovskou poporodní péči **není nahlíženo jako na neomluvenou absenci ve službě**. Doba čerpání otcovské poporodní péče je **dobou, na kterou je vojákovi na jeho žádost poskytována dovolená bez nároku na peněžní náležitosti** (§ 38 odst. 2 zákona o vojácích z povolání). Po dobu otcovské poporodní péče není vojákovi poskytován služební plat naprosto stejně jako zaměstnanci v pracovním poměru. Místo platu je oběma poskytována dávka nemocenského pojištění, tzv. „otcovská“, podle zákona o nemocenském pojištění. Ustanovení § 70b odst. 4 zákona o vojácích z povolání se **netýká otcovské poporodní péče**, ale doby, kdy se voják připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem, případně kalendářního měsíce, ve kterém měl voják alespoň den **neomluvené nepřítomnosti ve službě**. Pro řešení situace „otcovské“ je významné ustanovení § 70b odst. 1, kde je vyjádřena primární podmínka nároku na výplatu stabilizačního příspěvku, a to výkon služby ve všech stanovených směněch v průběhu celého kalendářního měsíce. **Po dobu otcovské poporodní péče voják nekoná službu a náleží mu dávky nemocenského pojištění**, tedy stejně jako např. vojákyni na mateřské dovolené. Vojákovi tedy **nenáleží ani služební plat ani stabilizační příspěvek**. Pokud by vám tak ministerstvo po dobu otcovské poporodní péče vyplatilo stabilizační příspěvek, ztratili byste nárok na dávky nemocenského pojištění a zbyl by vám tak jen tento stabilizační příspěvek. To jsou souvislosti vyplývající z několika zákonů, které vám patrně nejsou známy.

Redakce IKP

ikp.army.cz

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE SE PODÍVÁME NA DALŠÍ
ZAJÍMAVOSTI Z PROVOZU PORTÁLU

Vydává MO ČR

Odbor komunikace

Tychonova 1, 160 01 Praha 6

IČO 60162694

www.army.cz

Redakce

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Telefon: 973 215 542

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tierra Xaver, Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: TISK CENTRUM, s. r. o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 15. 6. 2022

Toto číslo vyšlo dne: 1. 7. 2022

Foto na titulní straně: kpt. Karel Hausmajer

KONTAKTY DO REDAKCE

Michal Voska (redaktor)

telefon: 973 215 868

mobil: 724 850 598

e-mail: voskam@army.cz

Jana Deckerová (redaktorka)

telefon: 973 215 549

mobil: 606 604 733

e-mail: deckerovaj@army.cz

Milan Syrový (grafik)

telefon: 973 215 558

e-mail: syrovym@army.cz

Elektronická podoba A reportu

je umístěna na **www.army.cz**

Velitel Velitelství výcviku-Vojenské akademie

Nabízí systemizované místo:
Mladší pracovník štábu – instruktor BMATT
v hodnosti rotmistra

Požadavky:

- Praxe u bojové jednotky minimálně 5 let
- Znalost AJ na úrovni STANAG 2211
- Flexibilita a zájem o zahraniční výcvik

Nabízíme:

- Prestižní funkci instruktora v mezinárodním kolektivu
- Častý zahraniční výcvik
- Úzký pracovní kolektiv s vynikajícím zázemím a s tím spojené výhody
- Pestrou pracovní náplň a prostor pro kariérní růst

Kontaktní osoba: Kpt. Vrbecká

Tel. č.: 602 205 751

E-mail: cz_lo@bmattee.moduk.cz

POZVÁNKA NA KREATIVNÍ SEMINÁŘ

Odkaz na seminář

„Každý voják každé armády s sebou nosí nůž. Zastaví-li se voják ve své činnosti, používá nůž. Nožem si otvírá potravinové dávky, chystá si s ním jídlo, oheň a někdy i bydlení. Nůž má mnoho použití, a když voják svůj nůž dobře zná, je to nejužitečnější pomocník, kterého má. V rukou vycvičeného vojáka dokáže nejen život brát, ale také zachránit. Umí věci tvořit, ale i ničit. Nožem lze vyrábět věci užité i ozdobné. To je prostě nůž.“

Vážení váleční veteráni a milovníci chladných zbraní, v termínech 26. 7. a 4. 8. 2022 v době od 16 do 18:30 proběhnou v Komunitním centru pro válečné veterány Praha setkání, na která jsou zváni všichni, kteří se zajímají o krátké chladné zbraně.

Krátké chladné zbraně jsou již od první světové války nedílnou součástí výzbroje každé armády a těší se stále větší oblibě. Jejich historie a současný vývoj se pro mnohé stal oblastí zájmu a bádání.

Jedním z takových nadšenců je i major Roman Hippík z VeV-VA Vyškov, který se s vámi podělí o informace týkající se vývoje chladných zbraní a jejich současných trendů.

Jedná se o pilotní projekt našeho KCVV a jeho cílem je výměna zkušeností a vzájemné obohacení se v oboru nožířství – lidské tvorivosti s přesahem i do ozbrojených sil.

Pro zájemce bude možnost si na základě získaných znalostí navrhnout svůj vlastní nůž. Tento návrh budou moci přihlásit do soutěže, kde komise v čele s majorem Hippíkem vybere nejlepší návrh, jehož autor bude následně odměněn. To bychom ale předbídali, a proto vás zveme na naše setkání s chladnými zbraněmi, kde se dozvíte více.

Další podrobnosti a informace, přihlášku a podmínky pro účast v soutěži najdete na webových stránkách KCVV Praha a také na facebookovém profilu tohoto komunitního centra @kcvvpaha.

NŮŽ, NEJLEPŠÍ PŘÍTEL VOJÁKA

MJR. ROMAN
HIPPÍK

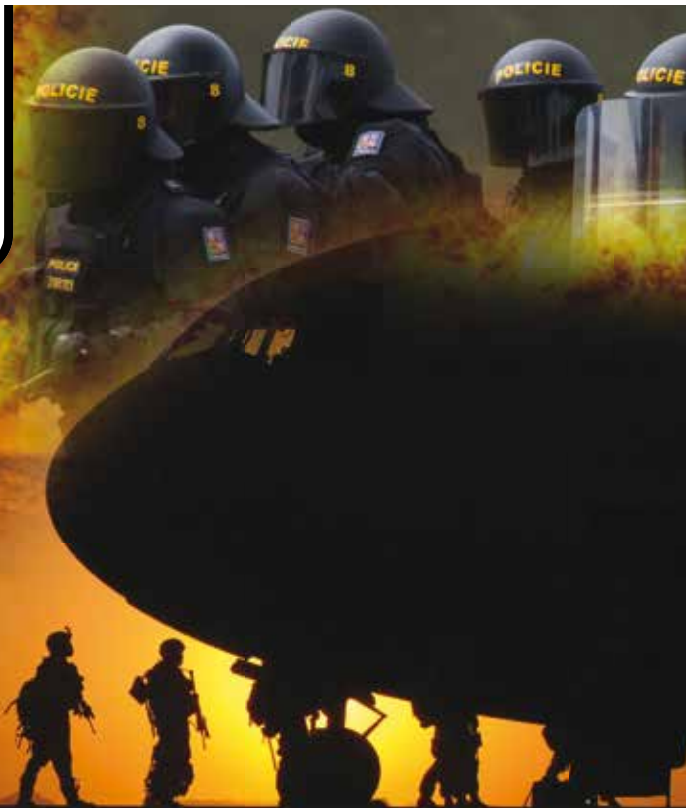
26.07. & 04.08.
OD 16:00

KOMUNITNÍ CENTRUM PRO
VÁLEČNÉ VETERÁNY PRAHA

U ČTVRTÉ BATERIE
194/4, PRAHA

NADACE
POLICISTŮ A HASIČŮ
VZÁJEMNÁ POMOC V TÍSNI
www.nadacepah.cz

BĚH NA PODPORU

Vojenského fondu solidarity a Nadace policistů a hasičů

20. srpna 2022 12:00

Smetanovo nábřeží - Děčín

13:00 Dětský běh (1km) 14:00 Hlavní běh (5km)

Část startovního bude rozdělena mezi oba fondy

Registrace na www.selfdefense.cz

Po celý den bohatý doprovodný program pro děti i dospělé.

Záštitu nad akcí převzali:
Ministryně obrany ČR Mgr. Jana Černochová
Primátor města Děčín Ing. Jiří Anděl, CSc.

Partneři:

